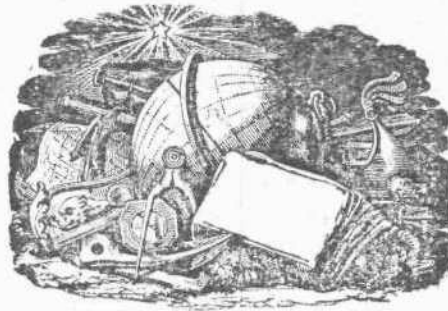

ΦΙΛΟΚΑΛΟΣ ΣΜΥΡΝΑΙΟΣ

« Οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος ».

ΕΤΟΣ Α΄

ΣΜΥΡΝΗ, τῆ 11 Ἀπριλίου 1858.

Ἄριθ. 7.

Ἡ ΚΑΛῆ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ Ἡ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΥΓΕΝΕΙΑ.

ΚΟΣΜΙΟΤΗΣ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟΣ.

(Συνέχεια).

Περὶ δὲ τῆς ἐβδόμης ἀπρεπείας τοῦ ἡγουμένου Κόσσιωνος, ἐνθυμούμαι ὅτι εἶδον πολλακίς ἐν τῇ κοινῶν ἀνθρώπων οὕτω κακῶς ἀνατεθραμμένους ἢ τοσοῦτον ἀδιακρίτους ὥστε ν' ἀποβέωσιν ἐν τῷ κέλῳ αὐτῶν πᾶν ὅ, τι ἤρεσκεν αὐτοῖς ἐν ἐπιδορπίῳ καλῶς παρεσκευασμένῳ, καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀπρεπείας ἀπαντάται συχνότερον εἰς τὰς Κυρίας· ἐκ τούτου δὲ δύναται νὰ προέλθωσι πολλακίς δυσάρεστα διὰ τοὺς πράττοντας τὸ ἄτοπον τοῦτο. Ἄς ἀναφέρωμεν περὶ αὐτοῦ παράδειγμα.

Ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας ἡ αὐλὴ ἦτο λίαν μικτὴ· ἐν αὐτῇ εὐρίσκοντο καὶ αὐλικοὶ, γενναῖοι μὲν πολεμισταὶ ἀλλ' οὐχὶ καὶ εἰδήμονες τῶν ἀπαιτήσεων τῆς καλῆς συμπεριφοράς· εἰς ἐκ τούτων ἦν καὶ ὁ βαρόνος Α΄, ὃν προσεκάλεσεν ὁ αὐτοκράτωρ ἡμέραν τινα ὥπως συνοδεύσῃ αὐτὸν εἰς τὸ κυνήγιον μετὰ πελλῶν αὐλικῶν. Ἐμελλοῦν λοιπὸν νὰ συναθροισθῶσιν ἐν Ἀγίῳ Κλωδιάδῳ (Saint-Cloud) νὰ προγευματίωσιν ἐκεῖ καὶ νὰ ἀπέλθωσιν ἔπειτα πρὸς καταδίωξιν τῶν ἐλάφων ἐν τῷ δάσει τοῦ Μένιδωνος· ὁ δὲ τόπος τῆς κυνηγετικῆς συναντήσεως ἦτο οἰκίσκος τις παρὰ τὸ δάσος.

Ὁ βαρόνος περιχαρῆς διὰ τὴν πρόσκλησιν ταύτην παρεγένετο μετὰ κρασιωτικῆς ἀκριθείας εἰς

τὸ ἐν Ἀγίῳ Κλωδιάδῳ πρόγευμά του. Ἦτο φαγᾶς ὀλίγον γαστρίμαργος, καὶ δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ δὲν ἔμενε πλέον τῶν δεκαπέντε λεπτῶν εἰς τὴν τράπεζαν. Καθ' ἣν λοιπὸν στιγμὴν ἔμελλε νὰ δράξῃ μῆτρον τινὸς ποχείας χιτῆος τοῦ Στρασβούργου, ὁ Βοναπάρτης ἔδωκε τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως ἐγειρόμενος ἐκ τῆς τραπέζης. Τί δυστυχία! τοῦ βαρόνου ἐλύθησαν τὰ γυῖα, διότι μάλις ἤρχιζε ν' ἀνοίγῃ ἡ ὄρεξις του· περιστραφεὶς ὁμοῦ καὶ ἰδὼν ὅτι δὲν τὸν βλέπουσιν, περιετύλιξε τὸν μῆτρον τῆς χιτῆος ἐντὸς χαρτίου, καὶ ἔχωσεν αὐτὸν εἰς τὸν κόλπον τοῦ χρυσοκεντήτου αὐτοῦ ἐπενδύτου. Ἀλλὰ φεῦ! Ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ Θεὸς κελεύει! Πονηρὸς τις παῖς, ὅστις εἶδεν αὐτὸν μηχανώμενον τοῦτο, ὑπῆγε καὶ διηγήθη αὐτὸ εἰς τινα ὑποσπιτὴν, ὅστις διηγήθη αὐτὸ πρὸς τέρψιν τῆς αὐτοῦ Μεγαλειότητος δέκα λεπτά μετὰ ταῦτα.

Ἄρῳ ἐκυνήγησαν ἐπὶ μίαν ἢ δύο ὥρας ἔφθασαν εἰς τὸν κυνηγετικὸν οἰκίσκον. καὶ ἐπειδὴ ἦτο σθινοπάρων ἦναψαν μέγα πῦρ. Ὁ αὐτοκράτωρ εἰδείξε πολλὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Κύριον βαρόνον, καὶ λαθῶν ἀπὸ τοῦ ὠπτός, ὡς ἔκομνε πρὸς τοὺς οἰκειοτάτους τῶν εὐνοουμένων του, ἤγαγε αὐτὸν πρὸς τὴν ἐσίαν, καὶ ἐτοποθετήθη πρὸ αὐτοῦ οὕτως ὥστε ὁ βαρόνος ἔχων τὴν ῥάχην ἐσφραμμένῃ πρὸς τὸ πῦρ, εὐρέθη ὅσον ἦτο δυνατὸν πλησιέστατα αὐτοῦ. Ἐνταῦθα ὁ Βοναπάρτης ἐπίασεν αὐτὸν μετὰ γοητευτικῆς οἰκειότητος ἀπὸ ἐνὸς κερβείου τοῦ ἐπενδύτου ἵνα ἐμποδίσῃ αὐτὸν τοῦ ν' ἀποστῆ καὶ εἶπεν αὐτῷ μυρία ὅσα εὐχάριστα πράγματα.

Ὁ βαρόνος, οὕτινος ἐψήνοντο οἱ μῆτροι καὶ τὰ

γαστροκνήμια, έσήκωσε ό τώ μέν τόν Ένα πίδα ότε δέ τόν Έτερον, και έστράδωξεν ώς ό ίχθύς τιθέμενος ζών επί τής έτάρης· άλλ' ή εύτυχία του ότι απήλαυσε προδήλωσ; τοσοϋτον μεγάλη; εύνοίας προς του κυρίου αύτου τόν Έκκα να ύπομείνη. Αίφνης ότα ή λίπου; τηρομένου διακίδεται έν τή κίθισση, ό δε κύτοκράτωρ άποστρέφεται αποτόμω; προς τά όπίσω, λέγων,

— Δι' όνομα Θεού! κείσεσι, κύριε βρόνος, τραβήξου, διότι άρχησες να αναδίδης όσμην ψητού.

— Με συγχωρείτε, Μεγαλειότατε, με φρίνεται ότι ή Μεγαλειότης Σας εκπλήτταται όλίγων τεχέω;· όμολογώ ότι έξερχθήην, άλλ' δέν κριομαι.

— Πώς, έπικαλιμαζάνει ό κύτοκράτωρ, σχεδόν έψήθηκα; λυόνεις. Ίδε πως σταζει τώ χλειματι σου έπάνω εις τά ύποδήματά σου και τώ πάτωμα!

Και πραγματικώς, ό τακίπωρος μηρός τής χηνός ετήκετο έν τώ καρπαδέω του ίματίου του Κ. Βαρόνου, και έστρεξεν επί του έδάφους. Σας άρνια λοιπόν να ρυττασθήτε άι έγέλασαν οι αύλικοί διά τώ συμβάν τουτο.

Ένιστε ή έξις του ποιειν ώς ό βαρόνος, δηλαδή τώ έντιθέβαι μηρού; χηνός έν τώ κώλω, δίντακι να έχη κινδυνωδέστερα επικόλουθα. Ό μέγας Κονδές έδέχετο πολλάκις εις τώ δείπνόν του πτωχούς άξιωματικούς παλεμήτηντας ύπό τής διαταγής του. Ημέραν τινά έν ή ύπηρχε και εις τοιοϋτος, όστις έρχίνετο λίαν δυσυχής· τών ύπηρετών τις, καθ' ήν στιγμήν έμελλον να σηκωθώτιν από τής τραπέζης; ήλθε και άνήγγειλεν εις τόν πρίγκηπα ότι εκλάπη έν άργυρούν επιτραπέζωμα. Τών συνδικαιτωμένων δέ τις παρτηρήσας ότι ή πτωχός άξιωματικός έχωτέ τι εις τόν κόλπον του έν κειρω του γεύματος προσέχων να μή φανή, δέν άμφίβαλλεν ότι οϋτος είναι ό ποιήσας τώ πονηρόν, και διά τουτο έπρότεινε να ψύσωσιν εις τούς κόλπους όλων άρχίζοντες άπ' αύτου του ίδιου. Ό άξιωματικός έδήλωσε καθρά ότι δέν άνείχετο να τόν ψύσουν.—Και δικτί; ήρώτησεν ό πρωτείας τώ τοιοϋτον. — Δέν θέλω, διότι τώ θεωρώ άτιμωτικόν, έτι δε και δι' άλλην αίτίαν τήν όποιαν δέν λέγω.—Α! ά! αύτην τήν άλλην αίτίαν τήν έννοει τις.—Αν ύποπτεύσετε τήν τιμιότητά μου, ειπεν, άπκτάσθε, κύριε, δέν μαντεύετε καλώς! και μέγα δάκρυον κατέβρευσεν από τών όφθαλμών του γενναίου άπομάχου. Διά συγκινηθείς ό πρίγκηπ; — Έλάτε, Κύριοι, έλάτε, ειπεν, άς μή θυλωμέν πλέον περι του μηδαμιου τουτου συμβεβηκότος· φρονώ ότι ότοι εύρίσκονται έδω είναι όλοι τίμιοι άνθρωποι και δέν πρέπει να γείνη έρευνα.

Άλλ' ό άξιωματικός ένόμισεν ότι ή ικανοποίησις αύτη δέν ήτο άρκούσα δι' αύτόν, και παρεκάλεσε τόν πρίγκηπα να τώ άξιώση μιās στιγμής ιδιαιτέρας όμιλίας. Εισελθών δέ εις τώ δωμάτιόν του έβρίφη εις τούς πόδας του και κλαίων, «Αυθέντα, τώ ειπεν, έχω μίαν γυναίκα και τέσσαρα παιδιά, και μόλις δύναμαι να τοίς αγοράζω άρτον. Ένόμισα λοιπόν σήμεραν ότι χωρίς να σας άδικήσω ήδυνάμην να τούς φέρω όλίγον εκλεκτόν φαγητόν, τώ όποιον

δέν τρώγουσι δύο φορές κατ' έτος, και ιδού τί σας έπρη.

Ταϋτα δέ ειπών εξήγαγεν εκ του κόλπου μικρόν φακέλλον, άφήςσε τώ περικάλυμμα, και έδειξεν εις τόν πρίγκηπα τώ σκελετόν όρνιθος.

— Τώρα αυθέντα, δύνασαι να διατάξης να με ψύσουν, άρκει τουτο να γείνη ένώπιόν σου. Δέν ήθελα τώ επιτρέψει έμπροσθεν τών άλλων, διότι δέν θέλω να άτιμώσω τήν έπαυίδα, τήν όποιαν συ ό ίδιος προσήρησας επί τών ώμων μου. Και ταϋτα ειπών άνέστρεψεν ό ίδιος τά θυλάκια του.

Ό πρίγκηπ; Κονδές επανήλθεν εις τώ εστιατόριον άγων τώ γενναίον στρατιώτην εκ τής χειρός, Κύριοι, ειπεν, έλπίζω ότι θέσετε με δεχθή έγγυητήν τής τιμής και τής εύθύτητος του κυρίου. Σας τόν συνιστώ ως φίλον και όμοτράπεζόν μου, και από αύριον θα περιερίσκειται καθεκάστην εις τήν τραπέζην μου.

Ό μέγας Κονδές έθεωρείτο ως ό άπλόυστος και εύγενήςτος άνθρωπος έν τώ ιδιωτικώ βίω του, όπερ δηλοί ότι τώ μεγαλειόν δέν άποκλείει τήν απλότητα τών ήθών.

Άλλά και εις τόν ευδαίμονα εκείνον αίώνα Λουδοβίκου του ΙΔ' φημισθέντα τοσοϋτον επί Γαλλική άρρηρροσύνη, δένείχον έτι φησάσι οι άνθρωποι εκεί όπου ήμεις εύρισκόμεθα σήμεραν ως προς τήν επιτραπέζιον συμπεριφοράν. Ό δούξ και ή δούκισσα Χώλνης (de Chaulnes) προσέφερον εις τους συνδικαιτωμένας αύτων τών ζωμών διά του αύτου κοχλιαίου, δι' οϋ έτρωγον και αύτοι, ως λέγει κατηγορών αύτου; ό Κ. Κουλάγγης. Η δέ σύζυγος του στρατάρχου Λουζμβούργου ήσθάνετο μεγάλην άπεχθειαν κατά τών άπειρισκέπτων εκείνων, οστινες έτρωγον τās άπποχής τών καρπών, άς αύτη έπρομηθεύετο εις ύπέρογκον τιμήν, και βρέως έφερε τήν άδικησίαν εκείνων, οστινες έδέχοντο δευτέραν φοράν φαγητόν τώ όποιον έτιμάτο πολλού. Ημεις εύρισκόμεθα εις άδόν προόδου.

Ό καλώς άνατετραμμένος άνθρωπος όταν λάβη γραπτήν πρόκλησιν εις γεύμα, πρέπει ν' άποκριθή άμέσω; αν δέν δύναται να τήν δεχθή, ίνα μή γείνη αίτία άνωφελοϋς δαπάνης, και είναι καλά αν δέχεται τήν πρόσκλησιν να δηλώτη τουτο διά γραμματίου, άλλά τώ τοιοϋτον δέν είναι άπαρκήτιον ένεκα τής περαιοίας, ήτις λέγει ότι α' Η σιωπή είναι συγκατάνευσις. Πρέπει δε να φηθή άκριβώς εις τήν προσδιορισθείσαν ώραν, διότι αν μέν πράξη τουτο ταχύτερον, δυνατόν να διαταράξη τήν γινομένην έτοιμασίαν, ή τήν οικοδεσποιναν, ήτις, ίσως ένδύεται, αν δε βραδύτερον να γίνη αίτία να προσμενουν, όπερ εστιν άγροίκον· διότι αναγκάζει αύτούς να θερμάωσιν εκ νέου τά φαγητά.

Γπαγε μόνος, αν ή προσκλητήριος επισολή δέν διακλυβάνει όνομασι τά άλλα πρόσωπα τής οικίας σου, ή τών φίλων σου. Προπάντων μή φέρεις μετά σου οϋτε παιδίον οϋτε σκύλον.

Ημέραν τινά εκκαμ τήν άνοήσιαν να δεχθώ μίαν πρόσκλησιν εις γεύμα, εις τήν οικίαν του Κ. Χανανέα έν όδω Αγίου Λουδοβίκου εις τόν Βάλτον. Ματά

αυτό ήμέρας, ύπήγα να τώ κάμω τήν τής πέψεως επίσκεψη, ως τουτο γίνεται μεταξύ ανθρώπων οστινες γνωρίζουσι να ζώσιν. Έν δέ τή όμιλία έψιθύρισεν ει τώ οϋς μου ότι μία πρόσκλησις συνεπιφέρει και άλλην και έννόησα τήν άτελή φράσιν του. Τήν έπαύριον, προσεκληθή και αύτος τυκικώς, άλλ' ή πρόσκλησις διελάμβατε μόνον αύτόν, επειδή εγώ είμαι άγαμος, και ό τοιοϋτος δέν είναι άσχηρως ήναγκασμένος να προσφέρει δείπνα όμοια εκείνοις ά δέχεται.

Εις τήν προσδιορισθείσαν ήμέραν και ώραν, (και κατά τουτο είναι άξιοι επαίνου,) βλέπω εισερχομένους εις τήν οικίαν μου τόν Κύριον Χαχανέαν, τήν Κυρίαν Χαχανέαν, τās κόρας Σοφίτσαν και Κατίαν Χαχανέα, έπειτα δέ τούς υίους Μημίκον και Γεωργάκη Χγχανέαν, έπειτα τόν ύπρητέην αύτων ακολουθούμενον υπό του σκυλακίου Ρορό, και φέροντα επί του γρόνθου αύτου τόν παπαγάλον Κοκό· ή δέ ύπρητέις Ζαφироϋλα ήρχετο κατόπιν κρατούσα εις τήν χείρα βαρόν κάλαθον έρμητικώς κεκλισμένον. Νομίζω ότι τουτο ήδύνατο να ήναι συμπληρωμάτι διά τώ λιτόν δείπνον έμου του άγάμου έρωτώ τί περιέχει· άνοίγουσι τόν κάλαθον, και βλέπω... ω Θεέ του οϋρανού! τήν Ψιφικαν τήν εύνοουμένην άγκυραίαν γάταν τής Κυρίας. Εις τόν θυμόν μου έπάνω, επεθύμωσα να μοί ήτο δυνατόν να τήν κάμω πατσάν και να χορτάσω δι' αύτης όλην τήν οικογένειαν του Χανανέα.

Τέλος πάντων τώ γεύμα ήθελεν οικονομηθή άρκετα καλώς (χαρίς εις τώ πλησίον κείμενον ξενοδοχείον εις ό έπεμψα τήν οικονομόν) αν ή Κυρία Χαχανέα δέν ήτο πολύ άσχηρά εις τήν επιτραπέζιον κοσμιότητα.

Πρός κατάργησιν τής συστολής έδήλωσα αύτοις ότι εκαστος δύναται να τοποθετηθή όπως βούλεται, άφου προηγουμένως εκάθισα τήν μέν Κυρίαν εξ άριστερών τών δε Κύριον εκ δεξιών. Φευ! έπραξα χωρίς να τώ αισθανθώ πράξιν όντως Κινεζικήν. Η Κυρία Χαχανέα μ' έδίδωξεν ότι δέν είμεθα εις Πεκίνον, ένθα ή θέσις τής τιμής είναι προς άριστεράν, ένω εις τούς Παρισίους είναι προς δεξιάν. Έπομένως έσήκωσε τόν Κύριον Χαχανέαν, κατέλαβε τήν έδραν του λέγουσά μοι, ότι ως γυνή έπρεπε να κατέχη τήν θέσιν τής τιμής. Έν τώ μεταξύ τουτω ό σύζυγος αύτης ήλθε και εκάθισε προς τά άριστερά μου, άλλ' ή κυρία τόν έξωσε και εκείθεν ίνα καθίση πλησίον μου τήν κόρην τής Σοφίτσαν, επειδή ειπε, πρέπει να προσπαθήση τις όσον δύναται ίνα θέση τόν κύριον μεταξύ δύο κυριών, αν ό βαθμός ή ή ύψηλή θέσις συνδικαιτωμένων τινών δέν άντικηται εις τουτο.

Η δέ συνομιλία καίτοι μή οϋσα λίαν ουσιαώδης, θα ήτο άνεκτή αν ή Κυρία Χαχανέα δέν διέκοπτεν αύτην εις πάσαν στιγμήν, και ως υπό του διαβόλου φωτιζομένη, καθ' ήν ώραν μάλιστα καθίσατο όπωσούν ένδιαφέρουσα διά τών εξής όμιλιών τής.

—Μημίκο, δέν αλείφουν τώ βούτυρον έπάνω εις τώ ψωμί, εις τά παιδάκια μόνον και τούς τεχνίτας συγ-

χωρείται ν' αλείφωσι τās φέτας των.

—Κατίνα, δέν είναι τής ταξείως να καθαρίζης τώ έπίδι κυκλοτερώς· πρέπει να τώ κόψης κατά μήκος εις τέσσαρα, και να καθαρίζης έπειτα εκασον κομμάτιον όταν τώ φαγής.

—Γεωργάκη, είναι άκρεπον έπάνω εις τώ τραπέζι να παρσείης αναφανδόν τά όδόντια σου με τήν καλαμίδα. Πρέπει να τήν έγης κεκρυμμένην έντός τών χειρών σου ένω καθαρίζης τά όδόντια σου.

—Καλέ μου άνδρα, οι καλοί τρόποι δέν συγχωρουν να βάλης τήν ταμβακοθήκην επί τής τραπέζης, βάλε τήν μέσα εις τόν κόλπον σου.

—Σοφίτσα, δέν είναι τής καλής συμπεριφοράς να σπάνης τώ αυγόν σου από τώ μυτερόν μέρος.

—Φίλε μου, εκέπασε πάλιν τώ πιανοδοχείον εξ οϋ έφαγες.

—Γεωργάκη δέν πρέπει να πέρνης ό ίδιος ψωμί, και αν ήναι άρκετα πλησίον σου ώς να τώ φάσσης. Ζήτησε από τόν ύπρητέην.

—Μημίκο δέν πρέπει να πίνης τώ σύχλιον νερόν, τώ όποιον σοι προσφέρουν έντός σωματονιπτήρος (since-bouche), άλλά να διακλύζης δι' αύτου τώ στόμα σου, και να τώ εκβάλης έπειτα εις τώ δοχείον, όπερ ίσραται έν τώ μέσω τυνιπτήρος, θέτων όμως τήν χείρα πρό του στόματος, ως κάμνει ό μέθυσο; όταν αισθάνεται ναυτίασιν. Τουτο είναι τώ έπακρον τής κοσμιότητος, και άς λέγουν, ότι θέλουν οι ρυπαροί. Σφόγγισε έπειτα τά χείλη σου με τώ χειρόμακτρόν σου.

Κατίνα, τά δακτυλάσου είναι πολύ λερωμένα πλύνε τα έντός του νιπτήρος σου, διά να αποδειξης εις τούς συνδικαιτωμένας σου ότι είσαι άκριβεις εις τώ περι άγνισμού. Τέλος ή κυρία Χανανέα, ήτις ήθέλησε ν' αναλάβη έν τή οικία μου τώ έργον τής οικοδεσποίνης, περιέπτυσεν όπως τύχη τώ χειρόμακτρον εις τās χείρας τής, και τώ έβρίψεν επί τής τραπέζης, όπερ κατά τούς κανόνας είναι τώ σημεϊον τής μεταβάσεως εις τήν αίθουσαν ένω δέ έγκαμιάζον τās γνώσεις αύτης, μοί ειπε μετά μεγίσης χάριτος.

—Καλέ φιλοσοφέ μου, (ή Κυρία Χαχανέα όνομάζει φιλοσοφους πάντας όσοι δέν φοροϋσι λευκάς ή κιτρίνας χειρίδας), είναι πολυς καιρός άφότου συχαζώ τήν εκλεκτήν κοινωνίαν και τήν έσπούδασα κατά βάθος (τώ είςευρα) ως όλαι αι γυναίκες, ήθέλησα να άρέσκω (έτοι άκουσα), και τώ κατώρθωσα χωρίς να τώ αισθάνεμαι (να τώ πιεσούωμεν;) διά τών καλών τρόπων, άνευ τών λοιπών βοηθημάτων (τά λοιπα έννοσούνται.) Και καθώς τώ ειπα, έμελέτησα τούς συγγραφείς μου, και γνωρίζω εκ στήθεω από του Κ.Κ., μέγχοι του Κ. Η. Ρ. όλους τούς συγγραφείς όσοι έγραψαν (θεία έμπνευσει) περι τής του τρόπου εύγενείας και τής καλής συμπεριφοράς. Και εγώ αύτη, χωρίς να ήμαι λογιωτανίνα έβρίψα επί του χάρτου κανόνας τινος περι τής καλής συμπεριφοράς προς διδασκαλίαν του άγροίκου αίώνος καθ' έν ζώμεν.

— "Α. Κυρία, μοι κάμνετε τήν χάριν νά εἶδω τὸ πολυτίμον τοῦτο χειρόγραφον ;
 — Καί διατί ὄχι, ἀγαπητέ μοι φιλόσοφε ;
 ("Ἐπεταί συνέχεια.")

ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ.

Ἡ δημοτική ἐκπαίδευσις θεωρεῖται κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα τὸ θερμότερον, οὕτως εἰπεῖν, δι' οὗ καταδεικνύεται ὁ βαθμὸς τοῦ πολιτισμοῦ ἐκείνου ἔθνους. Ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Ἑλλάδος εὗρε κενὴν τὴν φρεσίν των βελῶν, καὶ αὐτῶν τῶν φανατικῶν ἐχθρῶν τῆς ὁμολογησάντων τὴν γιγαντιαίαν αὐτῆς ὡς πρὸς τὸν κλάδον τοῦτον πρόσδον. Περὶ τούτου ὁμοως φρονῶ ὅτι δὲν πρέπει καὶ ἐναθροῦ νόμους ν' ἀνακυώμεθα, ἀλλὰ, καταδεικνύοντες τὰς ἐλλείψεις μας, νά ἐπιζητῶμεν αὐτῶν τὴν θεράπείαν.

Τὰ δημοτικά σχολεῖα εἶναι τὰ ἐργαστήρια, εἰς ἃ περικλείδουσα ἡ κοινωνία τὴν ἀκατέργαστον πνευματικὴν τῆς ὕλης, ἀπαιτῶν αὐτὴν μετ' ὀλίγον χρόνον κατεργασμένην καὶ εὐθετον πρὸς μεταχειρίσιν εἰς πᾶσαν αὐτῆς χρείαν. Ὅμως μέχρι τοῦδε ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις δὲν ἐπενήργησεν ὡς πρὸς τοῦτο ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας ἀμερολήπτως· διότι ἡ μὲν ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις παρέλαβεν ὕλην ἀρθρον, καὶ τὸ ἐμπόριον ἴσως ἐπίσης, τὰ πολυειδῆ ὁμοως πρακτικὰ ἐπαγγέλματα δὲν παρέλαβον τὴν ἀναλογούσταν αὐτοῖς μερίδα, ἀλλὰ, τ' ἀνάπαλιν, ἀπώλεσαν κατὰ μέγα μέρος καὶ τὸ καταβλήθην πρὸ αὐτῶν κεφάλαιον. Διὸ πολλάκις εἶδομεν νέους οὐ μόνον μὴ δικτηροῦσαν κλίσιν εἰς τὸ πατρικὸν ἐπάγγελμα καὶ βίον, ἀλλὰ καὶ αἰσχυνομένους ἐπὶ τούτῳ, λόγῳ ὅτι ἐμάθον γράμματα καὶ πρέπει δι' αὐτῶν νά ζήσωσι. Πόσους γονεῖς δὲν ἠκούσαμεν βλασφημοῦντας διότι ἐμάθον τὰ τέκνα των γράμματα ! Ἐντεῦθεν ἀπορρέει τὸ ἐκάνυμον καλαμαράς ταυτοσόσημον τῆς λέξεως κηφήν· εἰς αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἀποδιδόν τὴν ὑπεκλήρομανίαν, ἐκ τῆς ὁποίας, ὡς ὑποσμήνους τοιούτων λογικωταίσκων, πολιτοκοῦνται τὰ ὑπουργεῖά μας, ὅσον οὐδὲ τὰ τῆς Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας.

Ἡ Κατάστασις αὐτῆ, ἂν εἰσέτι ἀκολουθήσῃ ἐπ' ὀλίγα ἔτη θέλει ψυχράνει τοῦ πλείστου μέρους τὸν ζῆλον πρὸς τὴν παιδείαν, ἢ, τὸναντίον, καταστήσει τὴν κοινωνίαν μας καχεκτικὴν, διὰ τὸν αὐτὸν ἐκείνου λόγον, δι' οὗ ἐν σώμα καθίσταται καχεκτικόν, ὅταν ἐν μέλος αὐτοῦ πάθῃ ὑπὲρ τρυφίας, τὰ δὲ λοιπὰ ὑπὸ ἰσχυρότητος καὶ ἀτροφίας. Ὅθεν, ὅπως μὴ ὑποπέσωμεν εἰς αὐτὴν, δέον νά φροντίσωμεν διὰ τίνων μέσων δυναμέσθαι ἐγγίσει τῷ πρὸς τὸ θεῖον σημεῖον ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις, τοῦ ὁποίου ἔλλομεν ἀφίστασθαι, ἐν ὅσῳ δὲν ληθῶσιν μέτρα ἀρκετὰ νά ἐμπνεύσωσιν εἰς τὸν δημοδιδάσκαλον φλογερὰν ἐπιθυμίαν, καὶ ἀρωσίων εἰς τὸ ἐπάγγελμά του, τῇ ἐπιγνώσει των δυσχερειῶν αὐτοῦ, καὶ των πρὸς τὴν κοινωνίαν ἐκ τούτου ἀπορρέουσῶν ὠφελειῶν, ἀντὶ τῆς ἀγανακτήσεως καὶ βρα-

θυμίας, ἐξ ἧς οἱ πλείστοι αὐτῶν κατέχονται, θεωροῦντες ἐαυτοὺς ὡς ὑπὸ τῆς τύχης καταδικασμένους νά ὑπηρετῶσιν ὡς τοιοῦτοι, ἐμβλέποντες εἰς τὸν κενὸν ἀπέναντι τῆς κοινωνίας ὀρίζοντα τῆς θέσεώς των, εἰς τὸ πολύμοχθον αὐτῆς, καὶ ἰδίως εἰς τὸ εὐτελες, τοῦ μισθοῦ των, ἕνεκα τοῦ ὁποίου οἱ πολλοί, καθὼ οἰκογενεάρχαι, περιβαλλόμενοι μετὰ βράχη τῆς πενίας κατέρχονται εἰς τοιαύτην ταπεινωτικὴν πολλάκις θέσιν, ὡς καθίστανται ὅμοιοι των προγόνων ἡμῶν ἐκείνων, οἵτινες (ὅτε ἡ Ἑλλάς κατέστη Ρωμαϊκὴ ἐπαρχία) μετερχόμενοι τὸν παιδαγωγὸν ἐν Ρώμῃ ἐπαινομάσθησαν ὑπὸ των ὑπερηφάνων κατακτητῶν Γραικίλοι, ὡς ἐκ τοῦ ἐξουτελισμοῦ, εἰς ἃ ἕνεκα τῆς πενίας των ὑπέκυψαν, δίκην ὑπηρετοῦ θεραπεύοντες ἐκείνους πρὸ οἷς μετήρχοντο τὸ ἔργον τοῦ παιδαγωγοῦ, εἰς τρόπον ὡστε, κατὰ τὸν ἀστυότατον Λουκιανόν, πολλάκις συνοδεύοντες εἰς τὸν περίπκτον τὰς κυρίας των ἔφερον τινὲς εἰς τοὺς κόλπους των καὶ τὰ κυνάρια αὐτὰ των κυριῶν, ὑπ' ὧν πολλάκις οὐροῦντο.

Ἐντεῦθεν οἱ πλείστοι, εἶπομεν, των δημοδιδασκάλων θεωροῦσι τὸ ἔργον των προσωρινόν, κατεχόμενοι ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ ν' ἀσπασθῶσιν ἄλλο ἐπάγγελμα, καὶ θεωροῦσιν ἐαυτοὺς εὐτυχεῖς, ὅτε, παρουσιαζόμενης εὐκαιρίας, πραγματοποιοῦσι τὴν ἐπιθυμίαν των ταύτην.

Περὶ πάντων ὁμολογεῖται ὅτι ἕνεκα τῆς ὑπερτιμῆσεως των πρὸς τὸ ζῆν, ὁ ὑπάλληλος κατέστη δυστυχῆς, καὶ δέον ν' ἀζητήθῃ ὁ πρὸ τριακονταετίας, ὅτε τὰ πράγματα ἄλλως εἶχον, κανονισθεὶς μισθὸς αὐτοῦ. Ἐπὶ τῇ βίσει τῆς ὁμολογουμένης ταύτης ἀληθείας πρὸ παντὸς ἄλλου ὑπαλλήλου κατέστη δυστυχῆς ὁ δημοδιδάσκαλος, τοῦ ὁποίου ὁ μισθὸς οὐ μόνον ἀνεπαρκῆς εἶναι, ἀλλὰ καὶ γεροτύπος, διότι πᾶς ἕτερος ὑπάλληλος, ἔσω καὶ ἐπὶ τῆς κατωτάτης βαθμίδος τῆς πολιτικῆς κλίμακος ἰσάμενος καὶ ἠθικῶς καὶ ὕλικῶς, μέχρι τετραπλασιασμοῦ πολλάκις προάγεται, ὁ δημοδιδάσκαλος ὁμοως γερεῖται τοιαύτης περηγορίας, ἐπειδὴ ὁ τριτοβάθμιος ἐξουκοντάδραχμος, τοιοῦτος μένει καὶ Μαθουσαλείου ὁ δημοδιδάσκαλος ἂν διανύσῃ βίον ὁ δευτεροβάθμιος, ὁ γδοποκοντάδραχμος, δυνατὸν ν' ἀξιώθῃ βαθμοῦ ἐπαρχιακοῦ, καὶ μισθοῦ δρ. 90. ἀλλὰ μετὰ δέκα ἔτη, καὶ μετ' ἄλλα δέκα σχεδὸν νομαρχιακοῦ καὶ μισθοῦ δρ. 100' ἀλλ' ἐνταῦθα δι' αὐτὸν κείνται αἱ στήλαι τοῦ Ἡρακλέους καὶ ἐννοεῖται τὸ μὴ περαιτέρω. Σὺν τῷ μισθῷ τούτῳ λαμβάνουσι τινες εὐτελες ποσὸν διδάκτρων, μετ' ὀλίγους περισπασμούς οὐδὲν αὐτοῦ βεβηλῶς τιμῶντας. Πολλάκις ὁ τύπος ἐποίησε λόγον, ὅτι πρὸ παντὸς ἄλλου τοὺς λειτουργοὺς τῆς Θεμίδος ἡ Κυβερνήτης δι' ἰσοβιότητος καὶ αὐξήσεως μισθοῦ νά καταστήσῃ ἀνεξαρτήτους. Δικαιοῦτατον τοῦτο. Πρωτιμότερον, ὁμοως, τὸ καθ' ἡμᾶς, ἤθελεν εἶσθαι ν' ἀσχοληθῇ ἡ Κυβέρνησις εἰς εὐρεσιν μέσων δυναμένων νά ἐλαττώσωσι τὴν ὁποῖαν δυστυχῶς τὰ πολιτικὰ καὶ ποινικὰ δικαστήριά μας ἔχουσι πολλὴν ἐργασίαν. Ἐπιβλαβούς τινος εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ ἀνθρώπου φυτοῦ δὲν ἀπαλλαττόμε-

θα ἐκκοπτομένων των βλαστῶν ἢ καὶ τοῦ κορμοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ καταστρεφόμενων των ριζῶν. Ὁ ἄνθρωπος δὲν παρτεῖται των ἀντικοινωνικῶν αὐτοῦ ἐξέσεων (ὅταν δυστυχῶς καταστῇ κωφὸς εἰς τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεώς του) προβαλλομένου αὐτῷ τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἢ καὶ τῆς λαιμητόμου αὐτῆς, ἀλλ' ὅπως νηπιόθεν διδάχθῃ τὰ πρὸς τὸν Πλάστην καὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ χρεὴν διὰ κανονικῆς καὶ εὐσεβοῦς ἀνατροπῆς. Διψόφων ἔθνων σπαιτικὴ ἀπέδειξεν, ὅτι ὁ ἀριθμὸς των πολιτικῶν καὶ ποινικῶν ἀποφάσεων ἔθνος τινος εὐρίσκονται εἰς ἀντίστροπον λόγον πρὸς τὸν ἀριθμὸν των σχολείων καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ἀνατροπῆς. Ὅπου πολλὰ σχολεῖα καὶ καὶ πλεονετέρα εἰς τὴν ἀνατροπὴν των παιδῶν προσοχῇ, ἐκεῖ καὶ ὁ ἀριθμὸς των πολιτικῶν καὶ ποινικῶν ἀποφάσεων μικρότερος, καὶ τ' ἀνάπαλιν. Ἡ πρακτικὴ αὕτη τότῳ ἀλάθηστος θεωρεῖται σήμερον, ὅσοι ὁ σφόδρ' Ἀγγλος τῆς ἐποχῆς μας, ὁ λόρδος Βρούκμ εἶπε τοὺς ἀξιωσημειώτους τούτους λόγους. « Τοῦ λοιποῦ δὲν θέλει ἀποφασίζεῖν περὶ τῆς τύχης των λαῶν ἢ των πυροβόλων καταστρεπτικῆ ἐκκρηξίς, ἀλλ' ἡ ὠφέλιμος τοῦ παιδαγωγοῦ ἐνέργεια. » Πλὴν πρὸς τί νά χωρῶμεθα γυναικοῖς ξένοις, ὅτε τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν ζωηρῶς ἐκπεπραμένην βλέπομεν εἰς τὰ συγγράμματα καὶ τὰς πράξεις των ἐνδόξων ἡμῶν προγόνων ; Ὁ Λυκούργος, ὁ Σίλων, οἱ θεοὶ οὗτοι ἄνδρες, τίς ἀγνοεῖ, ὅτι ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος, ἐπ' ᾧ ὠκοδόμησεν τὴν νομοθεσίαν των καὶ συνεπεα τὴν εὐημερίαν τῆς πατρίδος των, ὑπῆρξε τὸ ἀρρῶν τὴν ἀνατροπὴν των παιδῶν αὐτῆς μέρας ; Πλὴν ἀκαλαμδόντες τὸ νῆμα τοῦ λόγου μας, ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ κύριον ἡμῶν θέμα καὶ λέγομεν, ὅτι ὁ δημοδιδάσκαλος ἐν Ἑλλάδι πρέπει ν' ἀπεκλυθῇ τὸν παλαιὸν καὶ ἐνδυθῇ τὸν νέον αὐτοῦ χαρακτῆρα, πρέπει, δηλονότι, νά μὴ θεωρῇ τὸ ἔργον του ἀτιμωτικόν, ἐπιβεβλημένον αὐτῷ ἐκ δυσμενεῖς τῆς τύχης καὶ ὡς μέτον εἰσχωγῆς εἰς εἰς ἕτερον ἐπάγγελμα, δι' οὗ προέφημεν λόγους, ἀλλ' ὡς ἔργον ἐντιμῶν, ἐντιμότητων, εἰς τὸν προορισμὸν αὐτοῦ ἐμβλέπων καὶ πρὸς τοῦτο μετὰ χαρῆς ἐργαζόμενος. Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου πρέπει νά ἐκλέγωνται τὰ κατάλληλα πρὸς τὸ ἱερὸν τοῦτο ἔργον ἄτομα, ἀσπάζόμενα αὐτὸ, εὐχ' ἕνεκα ἐσχάτης ἀνάγκης, ἢ προσωρινῆς ἐξουκονομήσεως, ἀλλ' ἐξ ἐπιθυμίας, ὅπως λάθῳτι τὴν τιμὴν νά συντελέσωσιν εἰς τὴν εὐτυχίαν των ὁμογενῶν των δι' ὀρθῆς ἐκπαιδεύσεως. Διὰ νά γίνῃ ὁμοως τοιοῦτον τὸ ἔργον τοῦ δημοδιδασκάλου οὗτος πρέπει ν' ἀπεκλυθῇ τὰ βράχη τῆς ἐσχάτης πενίας, ὑπὸ τὰ ὁποῖα καὶ ἡ καλλιτέρα ποιότης ἐξαρνίζεται, καὶ πᾶν εἶδος ὑπολήψεως καὶ ἀξιοπρεπείας (πρῶτοντα ἄνευ των ὁποίων δημοδιδάσκαλος καλὸς δὲν εἶναι δυνατὸν νά ὑπάρξῃ) ἀρκαρεῖται. Πρὸς τοῦτο ἡ Κυβέρνησις πρέπει ν' ἀζητήσῃ τὸν μισθὸν τοῦ δημοδιδασκάλου, ἐξασφαλίζουσα τεμάχιόν τι ἄρτου εἰς τὴν μέλλουσαν γεροντικὴν καὶ τρέμουσαν αὐτοῦ χεῖρα, ἢ εἰς τὰ ὀρρακτῶν διὰ συντάξω, καταργουμένης

τῆς ἐν εἶδει ἐλέους πληρωμῆς διδάκτρων ἢ δ' ἐντεῦθεν ἀπάνη τοῦ δημοσίου ἐστὶν ἀνεπαίσθητος σχεδόν, καθότι μόλις 1/4 αὐτῆς ἐπιβαρύνει αὐτὸ, τὸ δ' ὑπόλοιπον τοὺς δήμους· ἄλλως τε οὐδὲν ὡς πρέπει νά πιστεύωμεν, ὅτι θέλομεν ἐξέλθει τοῦ ἐλαττωματικοῦ κύκλου, εἰς ὃν ὡς πρὸς τὸ οὐσιωδέστατον τοῦτο, τὸ περὶ ἀνατροπῆς των παιδῶν ζήτημα διατελοῦμεν.

Τὰς πρακτικὰς μας ταύτας ῥίπτουμεν διὰ τῆς δημοσιότητος εἰς τὸ χωνευτήριον τῆς κριτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, πεποιθήμεν δὲ ὅτι ἐκπληροῦμεν κοινωνικὴν καθήκον διδόντες αὐτῇ νύξιν εἰς σκέψεις τοιαύτας, αἵτινες ἐκ των πραγμάτων αὐτῶν δικαιοῦμεθα νά πιστεύωμεν, ὅτι δὲν εἰσιζένοι εἰς τὸν νῦν Ἴπουργὸν τῆς Παιδείας καὶ τὸν Διευθυντὴν των δημοτικῶν σχολείων, οἵτινες διὰ τῆς δραστηριότητος των, τὸ καθ' ἑαυτοῦ καὶ ἐκ των ἐνότων μέσων, ἐκκλιέροντες σχετικῶς τὸν δημοδιδασκαλικὸν κλάδον μεγάλως. Διότι ὑπ' αὐτῶν ἐρευρέθη φάρμακον, δι' οὗ ἐσώθησαν οἱ δημοδιδάσκαλοι ἀπὸ τὴν δίκην μνηκτιάσεως μαστιζοῦσαν αὐτοὺς πρὸ χρόνων καθυστέρησιν καὶ αὐτοῦ τοῦ εὐτελοῦς μισθοῦ των. Διότι ἐδόθη εἰς τὰς Δημοτικὰς Ἀρχὰς νά ἐνομήσωσιν, ὅτι ἡ τύχη των δημοδιδασκάλων δὲν διατελεῖ ὑπὸ τὰς φάσεις, ὡς πρὶν ἐνόμιζον, τῆς θελήσεώς των, ὡς ἡ τύχη δημοτικοῦ κλητῆρος ἢ ἀγορῶντακος, εἰς δὲ τὸν δημοδιδάσκαλον, ὅτι οὐδένα πρέπει νά φοβῆται, ἀρκεῖ νά ἐκπληρῇ τὸ καθήκον του. Διότι ἐπραγματοποιήθη τὸ παρὰ τοῦ νόμου προβλεπόμεν ἀποθεματικὸν ταμεῖον, ὅπερ οὐ μικρὰ περηγορία, δοθείσης προσοχῆς πρὸς ἐξομάλυνσιν τῆς περὶ διδάκτρων ἀνωμαλίας. Διότι μεγάλη δίδεται ἀκρόασις εἰς τὰ παράπονα των δημοδιδασκάλων καὶ ἐνέργεια ἐπ' αὐτῶν δραστηρία, εἰς τρόπον ὅστε νά πιστεύῃ ἕκαστος, ὅτι ὁ δημοδιδάσκαλος δὲν εἶναι ἐξουθενημένον τι ὄν, οὐδ' ἡ φωνὴ του σοφ' ἀνέμου, διότι ἐστηρίχθη εἰς τὴν θέσιν του ὑπηρετῶν δικαίως εἰς δῆλον τῆς ἐκλογῆς του, ἢ τὴν ἰδικιτέραν αὐτοῦ πατρίδα (ὁσάκις ἐπιτρέπεται τοῦτο ὑπὸ τοῦ συμφέροντος τῆς ὑπηρεσίας) πλεονέκτημα, ὅπερ πρὶν ἐθεωρεῖτο ὡς χυστῶν δέρας. Διότι τελευταῖον ἀπνευμήθησαν παράσημα καὶ Γ. Β. εὐχρέσκεια πρὸς τοὺς πρωταγωνιστὰς των δημοδιδασκάλων, δι' ὧν ἐδόθη εἰς τὸν κλάδον τοῦτον σημεῖα οὐσιωδιστάτη. Διότι πλὴν ἂς μὴ μακρολογῶμεν, ἐπειδὴ τὰ πράγματα λόγων οὐ χρῆζει, καὶ καθόσον συνήγοροι των ἀξιότιμων τούτων προσώπων δὲν εἴμεθα ὧδε, ἀλλὰ τῆς ἀληθείας ὑπέμνητοι διὰ πραγμάτων μαρτυρομένων. Ἐπιμύνηως ἀρκεῖ, ὅτι ἡ ἐπαχὴ αὕτη πρακτικὴ ἀλλομένη πρὸς τὴν πρὸ τριῶν ἐτῶν, θεωρεῖται ὑπὸ των δημοδιδασκάλων ὡς ἡ τῆς γῆς τῆς Ἐπαγγελίας πρὸς τὴν ἐν Αἰγύπτῳ δουλικὴν κατάστασιν τοῦ Ἰσραήλ.

Ὅχι ἤττον ὁμοως ἔχει, ὡς εἶπομεν, χρεῖαν ἐμψυχώσεως ὁ κλάδος οὗτος καὶ βελτιώσεως μείζονος· πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τούτων μόνη ἡ καταδειχθεῖσα προθυμία τοῦ τε Ἴπουργοῦ καὶ Διευθυντοῦ δὲν ἀρκεῖ, ἄνευ τῆς συμπράξεως ὁλοκλήρου τῆς

Κυβερνήσεως καὶ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, τῶν ὁποίων τὴν ψήφον θεωροῦμεν λευκὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος, τεκμαιρόμενοι τοῦτο ἐκ τῆς προθυμίας, μεθ' ἧς πᾶν περὶ παιδείας μέτρον αὐτοῖς παρουσιάζομενον ἀποδέχονται.

(Ἐκ τοῦ Ἀστῆρος τῆς Ἀνατολῆς).

Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΟΥΜΑΣ.

(Συνέχεια)

Τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν ὁ στρατηγὸς ἦτο προσκεκλημένος νὰ γευματίσῃ παρὰ τῷ δουκὶ τῆς Λυρηνίας· ἔγραψε λοιπὸν ὁ Δουμᾶς ἀναφορὰν μετὰ μεγίστης καλλιγραφικῆς προσοχῆς, ἣν ὁ στρατηγὸς ἐδίπλωσε καὶ ἐπέβαλεν εἰς τὸν κόλπον του, ἀφοῦ πρῶτον ἔκαμε σημειώσεις τινὰς εἰς τὸ περιθώριον.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Δουμᾶς ἐγένετο δεκτὸς ὡς ὑπεράριθμος ἀποστολεὺς (expéditionnaire) παρὰ τῷ δουκὶ τῆς Λυρηνίας. Εἰς δὲ τὴν γραμματεῖαν εἰσῆλθε μετὰ τρεῖς μῆνας, ἐπὶ μισθῷ χιλίων διακοσίων φράγκων. Δι' αὐτὸν ἦτο τύχη λαμπρά. Ἐγραψε πάραυτα εἰς τὴν μητέρα του νὰ πωλήσῃ τὰ ἐπιπλά τῆς καὶ νὰ ἐλθῇ νὰ τὸν εὕρῃ. Ἐν τῷ μεταξύ δὲ τούτῳ ἐνοικίασε μικρὸν τι ἀνώγειον δι' ἑκατὸν εἰκοσιπέντε φράγκα κατ' ἔτος ἐν τῇ πλατείᾳ τῶν Ἰταλῶν. Ὁ Δουμᾶς ἤξευρε τόσα μόνον Λατινικά, ὅσα ἤρκουον αὐτῷ ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὴν σπουδὴν τῆς γλώσσης ταύτης καὶ μόνος. Μὲ τὰ λείψανα τῶν πενήκοντα καὶ τριῶν φράγκων του ἠγόρασε τὸν Τάκιτον, τὸν Ἰουβενάκιον καὶ τὸν Σουετόνιον, καὶ ἀπεφάσισε νὰ τηρήσῃ σπουδαίως τὴν πρὸς τὸν στρατηγὸν περὶ τῆς ἑαυτοῦ ἐκπαιδεύσεως ὑπόσχεσίν του, « Ἐπάγω νὰ ζήσω διὰ τῆς γραφῆς μου, εἶπεν αὐτῷ ἀναχωρῶν, ἀλλὰ σὰς ὑπόσχομαι μίαν ἡμέραν νὰ ζήσω διὰ τοῦ καλάμου μου. »

Χάρις εἰς τὴν σιδηρὰν κράσιν του, ἠδυνήθη νὰ ἀνθεῖ εἰς σκληραγωγίας, αἵτινες ἠδύναντο δαμάσαι καὶ τὴν βρωμαλεωτάτην φύσιν. Ἐνασχολούμενος εἰς τὸ γραφεῖόν του ὀκτὼ ὥρας τῆς ἡμέρας, καὶ ἀναγκασόμενος νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς αὐτὸ καὶ τὰς ἐσπέρας ἀπὸ τὰς ἑπτὰ μέχρι τῶν δέκα, δὲν εἶχε καιρὸν πρὸς μελέτην εἰμὴ τὰς νύκτας.

Καθ' ἡμέραν δὲ, ὡσάκις εὕρισκε στιγμήν ἀνέσεως, ἔτρεχεν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Ἐλέους, ὅπου ἤκουε σειρὰν φυσιολογικῶν μαθημάτων. Νέος δὲ τις ἰατρός φίλος του ὄσως τὸν ὠδήγει εἰς τὰς ἀνατομικὰς σπουδὰς του, ἦτο καλὸς φυσικὸς καὶ χημικὸς. Ὁ Δουμᾶς ἐβούθη αὐτὸν εἰς τὰς ἐγχειρίσεις του, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἔμαθεν παρ' αὐτοῦ ὅσην φυσικὴν καὶ χημικὴν ἐχρησιάζετο νὰ ἤξευρῃ ὡς ἄνθρωπος τοῦ κόσμου. Ἡ γενναία καὶ πεισματώδης αὐτῆ παλῆ ἀνθρώπου ἔχοντος ἀνάγκην τοῦ νὰ μάθῃ τὰ πάντα ἐξ' ἀρχῆς, ἦν τοσοῦτῳ μᾶλλον ἀκατανόητος, καθ' ὅσον δὲν εἶχε σκοπὸν ὠρισμένον· ἐνόησεν ὅτι αἱ θελκτικαὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς περιπλανήσεις ἐν τῇ μικρᾷ ἐπαρχικῇ πόλει εἰς οὐδὲν ἄλλο εἶχον ὠφελῆσαι εἰμὴ ν' ἀναγκάσωσιν αὐτὸν νὰ δεχθῇ τὴν θέσιν ἀπλοῦ γραφέως,

καὶ ὅμως ἐφιλοδοξοῖ δι' ἀνώτερα πράγματα· ἐκ τούτου λοιπὸν ὁ πρὸς τὴν ἐργασίαν ἀκαματος ζήλος του, ὅστις τοσοῦτον μετέβαλε τὸν χαρακτῆρα του, τοσοῦτον σοβαρὸν κατέσπεν αὐτὸν ὥστε ἡ μήτηρ του ἐλθούσα μετὰ δύο μῆνας πρὸς ἐντάμωσίν του, ἐδυσκολεύθη πολὺ εἰς τὸ νὰ ἀναγνωρίσῃ αὐτόν. Ἡ ἀφιξίς τῆς Κυρίας Δουμᾶς εἰς Παρισίους ἠναγκάσεν αὐτὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ἐν τῇ πλατείᾳ τῶν Ἰταλῶν ταπεινὸν δωμάτιόν του, καὶ νὰ ὑπάγῃ νὰ κατοικήσῃ εἰς μικρὸν τι οἶκον ἐν τῇ προσείῳ Ἀλίου Διονυσίου, ἀριθ. 53. Ἐκεῖ δὲ ἐπὶ τινα ἔτη ἔζησεν ἐκ τοῦ μετριωτάτου μισθοῦ του, χωρὶς ποσῶς νὰ δεικνύῃ ἐξωτερικῶς τὸ τί συμβαίνειν εἰς τὰ ἐντὸς του. Πιθανὸν ὅτι ἡ φιλοδοξία ἐλαθεν ἐν τῇ καρδίᾳ του χαρακτῆρα παθεύς, ἀναπτυσσομένου τοῦ νοῦς του.

Ὁ Δουμᾶς ποτὲ δὲν εἶχεν ἀναγνώσει ξένα δράματα· ἐλθόντων δὲ τινῶν ἠθοποιῶν Ἀγγλῶν εἰς Παρισίους, καὶ ἀναγγελθέντος τοῦ Ἀμλέτου τοῦ Σκωτσέπου, ὑπῆγε ν' ἀκούσῃ αὐτόν. Ὑποθέσατε, λέγει, τυφλὸν ἐκ γενετῆς ἀναλαβόντα τὴν ὄρασίν του, καὶ βλέποντα τὸν κόσμον, τοῦ ὁποίου δὲν εἶχε τὴν ἐλαχίστην ἰδέαν. φαντασθῆτε τὸν Ἀδάμ ἐγειρόμενον μετὰ τὴν πλάσιν, καὶ κρατοῦντα ὑπὸ τοῦς πόδας τὴν πεποικιλμένην γῆν, ἔχοντα ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἀκτινοβόλον οὐρανὸν, περίξ αὐτοῦ χρυσάμηνλα δένδρα, μακρόθεν ὁρώμενον ποτομὸν μέγαν καὶ ἀργυροειδῆ, πλησίον αὐτοῦ τὴν νέαν, τὴν ἀγνὴν καὶ γυμνὴν γυναικᾶ, καὶ θελετε λαβεῖν ἰδέαν τῆς μαγικῆς Ἑδέμ, ἣν ἡ παράσας τοῦ Ἀμλέτου ἠνέψεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς μου.

« Ἄ! λοιπὸν αὐτὸ ἤθελον, αὐτὸ ἐζήτουν, τοὺς ἀνθρώπους τούτους τοῦ θεάτρου λησμονοῦντας ὅτι εἰσὶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου, τὸν πλαστὸν τοῦτον βίον, γινόμενον ἀληθῆ βίον δονάμει τῆς τέχνης· ἡ γνησιότης ἐκείνη τοῦ λόγου καὶ τῶν χειρονομιῶν καθίσα τοὺς θεατρικοὺς ὑποκριτὰς πλάσματα τοῦ Θεοῦ, μὲ τὰς ἡρετὰς, τὰ πάθη καὶ τὰς ἀδυναμίας των, καὶ οὐχὶ πεφουσιωμένους, ἀπαθεῖς, καὶ φωνασκοῦντας ἥρωας· Ἢ Σκωτσέπου, εὐχαριστῶ σοι! »

Ἡ περὶ δραματοποιίας φιλοδοξία τοῦ Δουμᾶ ἀνεζωπυρήθη καὶ ἔγραψε πρῶτον τραγωδίαν. « Ἡ Χριστίνα » ἦτις ὑπ' ἄλλων μὲν ἐπηνέθη, ὑπ' ἄλλων δὲ ἀπεδοκιμάσθη. Μετὰ δὲ ταύτην ἔγραψεν « Ἐρρίκον τὸν ΣΤ' » τοῦ ὁποίου ἡ παράσας ἐχάρησεν αὐτῷ τὸ γαστρίον τοῦ βίου του· τὸ δράμα τοῦτο ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος θρίαμβός του, οἱ πρότερον τύραννοι καὶ συκεφάνται αὐτοῦ κατέστησαν φίλοι καὶ κόλακες.

Τὴν 11 Φεβρουαρίου 1829 παρέστησαν τὸν Ἐρρίκον του εἰς τὸ ἐθνικὸν θέατρον (Théâtre Français). Τὴν ἡμέραν ταύτην ὁ Δουμᾶς ὑπῆγε εἰς τὸ δουκὸς τῆς Λυρηνίας, ἵνα παρακαλέσῃ αὐτὸν νὰ τιμήσῃ διὰ τῆς παρουσίας του τὴν πρῶτην παράσασιν τοῦ δράματος τούτου, δηλοδὴ τὸν περὶ ἐπιτυχίας ἢ ἀποτυχίας ἀγῶνά του. Ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀδύνατον εἰς τὸν δοῦκα τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, διότι εἶχε προσκαλέσει πλῆθος ἡγεμόνων καὶ πρέσβειων εἰς τὸ γεῦμα, καὶ ὅμως ὁ Δουμᾶς περὶ πολλοῦ ἐποίητο τὴν κρίσιν αὐτοῦ.

Ἐπέμενε λοιπὸν, καὶ ὁ δούξ τῆς Λυρηνίας τῷ ἀπεκρίθη.

— Ἦθελον προθύμως δεχθῆ τὴν προσκλησίαν σας, καὶ μάλιστα εἶμαι περίεργος νὰ ἴδω τὸ ἔργον σας, το ὁποῖον ὁ Κύριος Βατοῦτος μοὶ ἐπήνεσε πολὺ, ἀλλὰ πῶς νὰ κάμω;

— Ἐπισπεύσατε τὴν ὥραν τοῦ γευμάτος σας, καὶ ἐγὼ ἀναβῶ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ παραπετάσματος.

— Δύνασθε νὰ τὴν ἀναβῶτε μέχρι τῶν ὀκτώ;

— Τὸ κατορθῶ ω.

— Λοιπὸν ὕπαγε νὰ μοὶ πιᾶσῃς ὄλην τὴν πρῶτην σειρὰν τῶν θεωρειῶν, καὶ ἐγὼ θελῶ εἰδοποιήσῃ τοὺς προσκεκλημένους μου νὰ ἐλθῶσιν εἰς τὰς πέντε ἀντὶ τῶν ἑξ.

« Ἀνοχωρῶν ἐπὶ τοῦ δουκὸς (λέγει ὁ Δουμᾶς) ἀπήντησα τὴν δούκισσιν· οὕτη δὲ μὴ ἠρώτησε περὶ τῆς μητρὸς μου, καὶ ὑπ' εὐγνωμοσύνης ἤθελον δέσσει τὸ ἦμισυ τῆς ἐλπίζομένης ἐπιτυχίας του ἵνα ἀσπασθῶ τὴν χεῖρά της. »

Ἡ ἐπιτυχία Ἐρρίκου τοῦ τρίτου ὑπῆρξεν ἐκ τῶν λαμπροτάτων. ἀπὸ τῆς τρίτης πράξεως κατέλαβε τὸ ἀκρατήριον οὐχὶ ἐνθουσιασμός ἀλλὰ παροφροσύνη. Ἡ Κυρία Μαλιβράν, προκύπτουσα ὅλη ἐκ τοῦ θεωρείου τῆς, ἐκρατεῖτο δυνατὰ μὲ τὰς δύο αὐτῆς χεῖρας εἰς τινα στήλην ἵνα μὴ πέσῃ, καὶ ὅτε ὁ Φερμίνος ἐξῆλθεν ἵνα γνωστοποιήσῃ τὸ ὄνομα τοῦ ποιήσαντος, ἡ παραφορὰ ἦν γενικὴ, καὶ αὐτὸς ὁ Δούξ τῆς Λυρηνίας ἠγέρθη ὅπως ἀκούσῃ τὸ ὄνομα τοῦ ὑπηρετοῦ αὐτοῦ, ὃν τὸ πλῆθος χειροκρατοῦν ἀνήγορεύει ποιητὴν.

Ἡ χαρὰ, ἡ ἔκστασις ἦν ὁ Δουμᾶς ἠορᾶν τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἐστὶν ἀπερίγραπτος· εἶναι μυστικὸν μετὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ. Εἰς τὸ τέλος ἐκάστης πράξεως ἐφθάνεν ὡς δι' ἐνὸς πηδύματος εἰς τὴν μητέρα του, ἧτις εὕρισκετο εἰς τὸ ἐξεδέλου του Κυρίου Βιολαίνου. Ὅσον δὲ διὰ τὸν ἐξαίρετον τοῦτον ἄνδρα, ἐπλήγαινε κοῖ ἄρχετο εἰς τὰ παρασκήνια διαστρέφων φρικτῶς τὸ πρόσωπόν του, καὶ ἔτριχε κρατῶν τὴν γαστέρα μὲ τὰς δύο χεῖρας· οὕτως δ' ἔχοντα τὸν ἀπαντᾶ ὁ Δουμᾶς.

— Ἐξάδελφέ μου τί ἐπάθετε; τῷ λέγει.

— Να σὲ παρ' ὁ διάβολος! τῷ ἀποκρίνεται ὁ Βιολαίνος, βρισητόμενος εἰς τινα διεξοδὸν, μ' ἔκαμες ν' ἀβρωστήσω.

Ἡ μονήρος κατάστασις καὶ ἡ ἐνδειὰ τοῦ Δουμᾶ σίφνης ἐπώλησε ὡς ἐκ θαύματος· τὴν 12 Φεβρουαρίου ἐπώλησε τὸν Ἐρρίκον του ἀντὶ ἑξ χιλιαδῶν φράγκων, καὶ διὰ πρῶτην φορὰν τῆς ζωῆς του εὕριθη κάτοχος χαρτονομισμάτων· πόσον ὑπερφάνως τὰ ἐπέδειξεν εἰς τὴν ἀσθενῆ καὶ τάλαιναν μητέρα του, καὶ εἰς τὸν Κύριον Βιολαίνον! Ὁ ἀγαθὸς οὗτος ἀνὴρ δὲν ἠδύνατο νὰ συνέλθῃ ἐκ τοῦ θαύματος του.

— Τί εἶναι τοῦτο; ἠρώτησεν ἐκπεπληγμένος.

— Τοῦτο εἶπεν ὁ Δουμᾶς, εἶναι τὸ πρεῖόν τῶν μὴ ἐπιστῶν ἐγγράφων μου.

— Ἐξ χιλιάδες φράγκα!

— Χωρὶς νὰ λογαριάσω τὰ ἐπίλοιπα, εἶπε θριαμβω-

θευτικῶς ὁ νέος δραματογράφος, ὑπολογίζων ἤδη τὰ τοῦ δικαιώματος τοῦ τύπου.

Παρακαλούμενος μετὰ τινα χρόνον ὑπὸ πολλῶν διευθυντῶν θεάτρων, ἵνα γράψῃ δράμα περὶ Ναπολέοντος, ὁ Δουμᾶς ἐδίσταζε, φοβούμενος μήπως δυσσεστήσῃ τὸν ἦδη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Γαλλίας καθήμενον προσάτην του, Λουδοβίκον Φίλιππον, καὶ ἠθέλησε νὰ λαβῇ τὴν ἐπὶ τούτῳ συγκαταθέσιν του. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πᾶγμα ἔβαινε εἰς μόκρος, εἰς ἐκ τῶν διευθυντῶν, ὁ Ἀρβίλος, τὴν 28 Ὀκτωβρίου προσεκάλεσε τὸν Δουμᾶν νὰ προγευματίσῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ μετὰ τὸ πρόγευμα εἰσήγαγεν αὐτόν εἰς δωμάτιον χωριστὸν, ὅπου εὕρισκετο μία κλίνη καὶ πάντα τὰ πρὸς τὸ γράφειν ἀπαιτούμενα.

— Βλέπετε τὸ δωμάτιον τοῦτο, εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἀρβίλος καὶ πεισδατάδης διευθυντής.

— Τὸ βλέπω.

— Λοιπὸν, φίλε μου, δὲν ἐξέρχεσθε ἀπ' ἐδῶ πρὶν ἢ γραφῆτε τὸν Ναπολέοντά μου. Θελομεν σὰς προμηθεύσει πάντα τὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενα βιβλία, καὶ θέλομεν σὰς γοργηγεῖ πᾶν τὸ χειρῶδες· ἀλλὰ γνωρίσατε ὅτι σὰς ἔχω δεσμῶν. Ἰγιαίνετε. Καὶ ταῦτα λέγων ὁ Ἀρβίλος ἠτοιμάζετο νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν ἀπειλήν του διὰ διπλῆς περιγραφῆς τῆς κλειδῆς τῆς θύρας.

Παρακαλῶ, παρακαλῶ, ἐξώναξεν ὁ Δουμᾶς διαζῶν ἂν ἐπρεπε νὰ θυμώσῃ ἢ νὰ γελᾶσθαι διὰ τὸν ἀγεῖσθαι τοῦτον. Δότε μοι τούλάχιστον κανένα διὰ νὰ με βιβλήσῃ ὅπως διέλθω τὸ χάος τοῦτο (δεικνύων μετ' ἀπελπισίας σωρὸν τινα ἐξ ἑκατὸν πενήκοντα ἢ διακοσίων βιβλίων ἐν τινὶ γωνίᾳ κειμένων).

Τῷ ἐδόθη λοιπὸν ὁ κύριος Δελανούξ. Μετὰ ἐννέα ἡμερῶν φυλάκισιν ὁ Δουμᾶς ἔγραψε τὸν τελευταῖον σίχρον τοῦ γιγαντιαίου ἐκείνου πονήματος τοῦ ἐπιγραφομένου « Ναπολέον ».

Ο ΤΟΡΚΟΥΑΤΟΣ ΤΑΣΣΟΣ.

Τορκουάτος Τάσος, ὁ ἐπικός ποιητὴς, ἐγεννήθη ἐν τῇ πόλει Σορβέντῳ τῆς Ἰταλίας τῷ 1544. Τοσοῦτον δὲ περίεργος κατέστη διὰ τοῦ ποιήματός του, τοῦ ἐπιγραφομένου « Ἡ Ἐλευθερωθεῖσα Ἱερουσαλήμ » ὡς προσεκληθῆ εἰς τὴν αὐλήν τῆς Φερδινάνδου ὑπὸ τοῦ δουκὸς Ἀλφόνσου τοῦ Β', ἐν ἔτει 1563. Ἀλλὰ, φεῦ! δυστυχῶς ἐν τῇ αὐλῇ ταύτῃ ἠράσθη ἑμμανῶς τῆς ὠραίας Ἐλεονώρας, ἀδελφῆς τοῦ ἡγεμόνος τούτου. Οἱ συγγενεῖς ἀντέτειναν εἰς τὴν ἐνωσίν των, καὶ ὁ σφοδρὸς ἔρωσ του ἔφερεν αὐτὸν εἰς παραφροσύνην· καὶ οὕτως ἔχων (1577) περιεπλανήθη ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν. Τολμήσας δὲ πάλιν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Φερδινάνδον (1579), ἐκλείσθη κατὰ διαταγὴν τοῦ δουκὸς εἰς φρενοκομεῖον, καὶ δὲν ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ εἰμὴ μετὰ παρελθούσιν ἐννέα ἐτῶν (1586). Προσκληθεὶς ἔπειτα εἰς τὴν Ῥώμην ὑπὸ Πάπα Κλήμεντος τοῦ Η' ἵνα σφραγίσῃ δημοσίᾳ, ἀπέβιασεν ἐν τῇ μητροπόλει ταύτῃ ἐν ἔτει 1595. Τὸ ἀριστούργημα του « Ἡ Ἐλευθερωθεῖσα Ἱερουσαλήμ » κατέστησεν αὐτὸν ἐφόμιλλον τοῦ Βιργιλίου καὶ τοῦ Μίλτωνος, καὶ μετεφράσθη εἰς πάσας τὰς Εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Τὰ ζαχαρωπιεῖα

Βλέπετε, εἶπε φιλόπατρις νέος ἐν Ἀθήναις πρὸς νέηλον φίλον του. πότον ἐπλήθυναν πρὸς τοῖς ἀλλοῖς καὶ τὰ ζαχαρωπιεῖα! « Γρανὴ ἀπόδειξις, τῷ εἶπεν οὗτος, τοῦ ὅτι ἡ Ἀθηναϊκὴ νεολαία ἀγαπᾷ τὰ ζαχαρόνη. »

Τὰ δύο ἀδέλφια.

« Πλησιάζομεν εἰς τὴν Σμύρνην; » ἠρώτησαν δύο ὠραῖα ἀδελφὰ συνοδοιπόρον αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλόου. — « Μάλιστα, Κυρίαί μου, ἀπεκρίθη οὗτος, διότι βλέπω τὰ δύο ἀδέλφια. » (1)

Ἡ ΕΠΑΝΟΔΟΣ ΤΟΥ ΕΑΡΟΣ.

Τῷ φίλῳ Κ. Ν. Κοντοπούλῳ.

Τὸ ἔαρ τὸ γλυκὸν ἐφάρη·
Χαῖρε, ὦ φέτις θεσπεσία!
Μὲ σέ ζῶν ἀγαλαμβάνει
Κ' ἡ τεθλιμμένη μου καρδιά.

Εἰς τὰ πολύστονά μου στήθη
Σχεδὸν εἰσηγήσεν ὁ πόθος·
Σχεδὸν ἡ γάρχη διελύθη
Τοῦ αἰωρίου τῶν χειμῶνος.

Εἰς ἄλση ὄπου μὲ τὰ ῥόδα
Νομᾷ ὁ γάρκισσος, τὸ ἴον,
Περιπλανῶ μοῆρη πόδα
Ὡς τις σκιὰ τῶν Ἡλυσιῶν.

Κ' εἰς τὴν ψυχὴν μου αἴφρως τόσῳ
Γεννώντ' αἰσθήματα θυμῆρη,
Ὁ κόλπος τοῦ Μαῖου ὄσα
Ἄρθη εὐώδη διασπείρει.

Καὶ πᾶσα αἴρα μυροβόλος
Μοὶ λέγει ὡς φωνὴ κρυφία,
« Καὶ διὰ σὲ δὲν εἶναι ὄλιω
Ἄδύνατος ἡ εὐτυχία! »,

Καὶ λησμονῶ ὅτι ἐκεῖν ἡ,
Ὁ στέφανος τοῦ ἔαρος μου,
Ἡ καλλιότης, ἡ εὐφροσύνη,
Ἡ εὐα τῆς Ἐδέμ τοῦ κόσμου,

Τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν ἀγρόπῳ
Νυκτῶν μου ἢ φροντίς, εἰς σκόπη
Ἀνήλια, φρικτὰ, τὸν ἕπρον
Τ' ὄν ἀνεξέγγερον ὑπνώττει!

I. ΚΑΡΑΣΟΥΤΣΑΣ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Μαρτίου 1858.

(1) Κορυφαῖ ὄρους ἀπάναντι τῆς Σμύρνης.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟΝ

Τῆς Οἰνοῆς (τοῦ Πόντου.)

Α.

Λαγκεύω, πηδῶ.
Λάζω, ὕλακτῶ, γαυρίζω.
Λαία, ἐλαία.
Λαλάτουν (ἴσως ἐκ τοῦ ἀρχαίου λάος), θελίσσους χάλιξ.
Λαλία, φωνή, ὀμιλία. Ἐγούλιζα καὶ Λαλιαν κ' ἐδῶκεν, ἐρώνιαζα κατ' δὲν ἐδῶγαλε μιλιὰ, δὲν ἀπεκρίθη.
Λαλιῶ, ὀμιλῶ. Μὴ Λαλιῆς, μὴ ὀμιλῆς. 2, κκλῶ, προσκαλῶ ὡς Λάλει ἀτόν, φώναξέ τον. Κ' ἐλάλησέ με· δὲν μ' ἐφώνιαζε.

Λάμπω (ἐλκύνω) κωπηλατῶ. Παιριου. Ὁλοὶ ὄντας ἀρμενίτζα, οἱ μασκαράδοι ἐλάμπισκαν, ἐπὶ τῶν ἀκίρω; πραττόντων τι.

Λιγδῶ, ἔχω (γέρω) λιγδας, λέρας.
Λιγρωῶ, λειποθυμῶ, 2) ὑπεραγαπῶ. Ὡς ἐλιγωρέασεν, ἐλειποθύμησε. Λιγωρεῖα μαζὴν ἀτές, τρελλαίνεται μαζὴ τῆς. Ἐλιγωρέασεν ἄς τὸ γέλωτος. ἀπέθικεν ἢ ἐσκυσεν ἀπὸ τὰ γέλοια.

Λιθοκάμηρον (τὸ), ἡ ῥάχη τῆς ἐστίας ἐφ' ἧς ἀποτίθενται οἱ δαυλοί.

Λινοβράκι (τὸ), ἐσώθρακον.
Λιπαρός, πιμελής, παχύς.
Λιχτρεύω (λιστρεύω) ἀροτριῶ, σκάπτω τοῦς ἀγρούς.

Λιχτρες (ὁ), τὸ ἄροτρον.
Λυχνάρι (τὸ), ὁ λύχνος.
Λυχναστάτες, ὁ λυχναστάτης.
Λωρῖν (τὸ), δοκός.

Μ.

Μαθράχα (ἡ), ὁ βράτραχος.
Μᾶ (ἡ), μήτηρ (ὡς καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οἷον τὸ Μᾶ γᾶ, μᾶ γᾶ, βῶξν Φοβερὸν ἀπότρει.)

Μᾶ, ἔ μᾶ, μήτηρ, ὦ μήτηρ. — Ἡ μᾶ εἶπεν ἀτό, ἡ μήτηρ εἶπεν αὐτό. Λέγουσιν ὅμως ἡ μάνα μου καὶ ὄχι ἡ μᾶ μου.

Μακέλλι (τὸ), ἡ μάκελλα, ἡ δίκελλα, τὸ τσαπί.
Μαμά (ἡ), ἡ μάμη, ἡ νενέ.
Μαριζῶ, αἰθάλης πληροῦμαι, καίω. Ἐκαίτε κ' ἐμάνισέ με (λέξεις συνώνυμοι), μὲ κατετυράνησα, μὲ κατεβασάνισα.

Μασωτήριον, μασπητῆς ὁδοός.
Ματοτσάτσι, ἡ βλεφαρίς· τσάτσι, τὰ ὄσρακα τῶν ὄσρων, κτλ. ἐξ οὗ (βεβραϊῶς κατὰ παρρημοίωσιν) καὶ αἱ βλεφαρίδες μετοτσάτσι ἐκλήθησαν.

Ματιάζω, βασκαίνω.
Μάτιν (τὸ), ὁ ὀρθακλός καὶ ἡ βασκανία, τὸ μάτιασμα. Ἐγὼ μάτιν, εἶμι ματιασμένος.

Μαρόρει, ὑψομα χρυσίου ἢ μεταξωτόν, δι' οὗ καλύπτεται ἡ νύμφη ἀπὸ κορυφῆς μέχρι ποδῶν ἐνῶ στεφανοῦται.

Μεγαλεύομαι, μεγαλύνομαι, γαυριῶ, ὑπερηφανεύομαι. Μεγαλεμέρος, ὑπερήφανος.

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

Ο ΧΟΡΟΣ.

Συνέχεια.)

Ἰτατο ἐκεῖ, ἡ δὲ ὁρῆ τοῦ μετεβάλλετοεῖς βάσανον τῆς κολάσεως, καὶ δὲ ἤθελε νὰ φύγη· διότι (καὶ ἄς μὴ νομίσωσιν ἐνταῦθα ὅτι ἀντιγράφωμεν ματαιὰν ψυχρολογίαν μυθιστορήματος λογιωτατίνης) ὁ ἄνθρωπος ὅσις ἀγαπᾷ, ἀγαπᾷ μέχρι βασάνου.

Εἰς τὰς στιγμὰς ταύτας τῆς ὑπερβαλλούσης ὀδύνης ἡ ἰδέα τοῦ ἀπομακρυνθῆναι δὲν ἐπέρχεται εἰς τὸν νοῦν. Νομίζει τις ὅτι τὸ κακὸν ὕπερ βλέπει γινόμενον, διὰ τῆς παρουσίας του ἐλαττοῦται· κρῖνει φυσικῶς καὶ ἀφελῶς, καὶ λέγει κατὰ νοῦν· Ἐνώπιόν μου δὲν θέλω τολμήσει! Ὄταν δὲ ἀπομακρυνθῆ ἡ βάσανος, δὲν αὐξάνει δι' ὅλων ἐκείνων τῶν λεπτομερειῶν, τὰς ὁποίας ἡ παχρῶσα φαντασία ἀφθόνως εἰκονίζει μεγαλύνουσα αὐτάς;

Αἱ ὄροι παρήρχοντο οὕτω. Μία δὲ μόνη περίστασις κατετάραξε τὴν ἐπίμονον κατασκόπευσιν τοῦ Φραγκίσκου. Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἡ συνομιλία τῆς ἀμνηστῆς τῆς προεδρευομένης ὑπὸ τῆς λαίδης Καμβέλλης ἐφθάνει εἰς τὸν κολοφῶνα τοῦ θαυμασμοῦ τῆς, ὁ Ρίο-Σάντος παραφερόμενος, ὡς φαίνεται, ὑπὸ τῆς σφοδρότητος τῆς ὀμιλίας συνωφρούθη διὰ μίαν στιγμὴν, τὸ δὲ πῶς πολυελαίου τινός ἐπεγύθη ὅλον ἐπὶ τοῦ προσώπου του. Ὁ Φραγκίσκος ὅσις ἐθεώρει, ἐσκίρτησε καὶ ἠρώτησεν ἑαυτὸν δευτέραν ἤδη φορὰν πῶς εἶχεν ἰδεῖ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον.

Ἄλλ' οἱ χαρακτῆρες τοῦ Ρίο-Σάντου ἀνέλαβον τὴν φυσικὴν κατάστασίν των, καὶ ὁ Φραγκίσκος ἤχησε πάλιν ν' ἀμφιβάλλῃ. Ἡ ἐνθύμησις αὐτῆ συνείχαστο μετὰ φρικώδους τινός γεγονότος, ἀλλ' ἡ μνήμη ἐκ τῆς εἴτε ἀληθοῦς εἴτε ἰδανικῆς ταύτης ὁμοιότητος, ἀνεκάλεσεν εἰκόνα τοσοῦτον τρομακτικὴν, ὡς καὶ αὐτὸ τὸ μῖσος, ἢ, ὅπερ ἐστὶ χειρόν, κατ' αὐτὴ ἡ ζήλοτυπία δὲν ἠδύνατο νὰ παραδεχθῆ αὐτήν. Τόσον μεγάλη ἦτο ἡ γαλήνη καὶ ἡ εὐγένεια τοῦ προσώπου τοῦ Ρίο-Σάντου! Ὁ Φράγκης λοιπὸν ἐνόμισεν ὅτι ἠπατάτο, διότι τῷ ἐφαίνετο μωρία τὸ νὰ φρονῆ τὸν ἀνάντιον. Τρομερὸν τι δυσύχημα συνέβη ποτὲ εἰς αὐτὸν παραδόξως πως, καὶ ὁ πρωτοουργός τοῦ φρικωδεστάτου τούτου δράματος, περὶ οὗ χρεωστούμεν ἐξήγησιν, ὁμοίαζε πρὸς τὸν Ρίο-Σάντον, ὅπως δύναται νὰ ὁμοιάζῃ καὶ κηκοῦργος πρὸς βασιλέα.

Ὁ Φραγκίσκος ἀπέκρουσε μετ' ἀγκνακτῆσεως πᾶσαν ὑποψίαν. Εἶχεν ἱκανὰ καὶ πρόσφατα αἰτία μίσους, χωρὶς νὰ σπρίξη τὴν ἔχθραν του ἐπὶ ξηρῶν ὑποθέσεων, ὁμοδομημένων ἐπὶ παλαιῶν ὑβρῶν. Οὕτω λοιπὸν παρέδωκεν ὅλην τὴν ψυχὴν εἰς τὴν παρούσαν ὀργὴν του, τὴν ἐκ βεβαίων πραγμάτων προερχομένην καὶ συγκεντρουμένην ἐπὶ τοῦ Ρίο-Σάντου, διότι ὁ Φραγκίσκος ἐγίνωσκε τὸν ἀσθενῆ καὶ ὑποταχμένον χαρακτῆρα τῆς Μαρίας.

Τέλος ὁ Ρίο-Σάντος ἠγέρθη διὰ νὰ περιέλθῃ τὴν αἰθουσαν, ἵν' ἀπονεύμῃ τὰς προσηρσεις του εἰς τὰς κυρίας. Ὁ δὲ Φραγκίσκος ὅσις ἐπερίμενε τὴν στιγ-

Μοῖρα (μερίς, μερίδιον δόμε τῇ μοῖρᾷ μου, δός μοι τὸ μερίδιόν μου. Πρῶτον μοῖραν ἀρπάξε κι' ἀν καὶ λίγον δέχτ' ἀτό. Παραδόξως οἱ Οἰνοεῖς ὀνόματά τινα θηλυκοῦ γένους συνοδεύουσι μετ' ἀρσενικοῦ ἐπιθέτου, καὶ ἐνῶ λέγουσι καλὴ μάνα, μία γυναῖκα, λέγουσι καὶ ἕνα μοῖραν ξύλα, ἐν μερίδιον ξύλα.

Μοῖρα (ἡ) τύχη. Παιριου. Ἐχεις μοῖραν τί τρέχεις; (οὐ)κ ἔχεις μοῖραν τί τρέχεις;

Μουσατῆρα, (ἡ) στραματοθήκη.

Μουμουδεῶ, αἰμωδιῶ, μουδιάζω.

Μούστα (ἡ), ὁ γρόνθος, ἡ γρονθία.

Μολῶ, ἀφίνω· φρ. μο.λῶ κ' ἀφίρω, δύο λέξεις συνώνυμοι, αἰτίνας ὁμοῦ ἐκπερόμεναι σημαίνουσι τὸ παραιτῶ, ἐγκαταλιμπάνω. Ἐμόλασεν κ' ἐφῆκεν ἀτέν ὁ ἀντρας ἀτές, τὴν παρήχησεν ὁ σύζυγός τῆς. Ἐμολα, ναυτικὸν πικραλέυσμα, ὅταν ἀνασύρηταί τι.

Μουχάντιν, ὁ φυστήρ, φυσερὸν.

Μουχοῦρτιν, εἶδος πηλίνου σκεύους ὁμοιάζοντος τῇ σουπιέξ. Περὰ Πτωχοπροδρόμῳ εὑρηται μουχοῦρτιν, κατὰ μεταθεσιν γραμμάτων.

Μουχτερόν (τὸ), ὁ χεῖρος, τὸ γουροῦνι.

Μυρμήκα (ἡ), ὁ μύρμηξ. Παιριου. ἡ μυρμήκα ὄντας φέρη φτερά νὰ χάθουται σημά ἐνι. Ὁ περῶθεις μύρμηξ ἐγγύς ἐστι τοῦ ἀπολέσθαι, ὅπερ ἐστὶ τῇ ἀκμῇ ἐπιτετα ἢ παρακμῇ.

Μυρωδιά, εὐωδιά· 2, τὸ μαγδανόν.

Μωρέ. Ἐχει τὴν σημασίαν τοῦ παρ' ἄλλοις βρῶ καὶ μωρῆ εἰς τὸ θηλυκόν.

Μωρόν (τὸ), νήπιον.

Ν.

Νεκροστόλιχος (νεκροστόλιστος) ὁ ἔχων μωρὴν νεκροῦ ἄθλιος, κακομοιριασμένος.

Νεμπέφτω (ἐμπίπτω), ἀόρ. ἐνέμπεισα, πίπτω. Παιριου. Πούνεμπέφτει γυρεῖει κλαδίτ νὰ πιάρη, ὁ δυστυχῶν ζητεῖ μέσον σωτηρίας.

Νούνα (ἡ), ἡ ἀνάδοχος. Παρὰ Τραπεζουντίους, δεξιάμεντα, ἡς τὸ ἀρσενικόν παρ' ἀμφοτέροις (Οἰνοεῦσι δηλαδὴ καὶ Τραπεζουντίους) εἶναι δεξιάμενος.

Ξ.

Ξάρω (ξάινω) ἀόρ. ἔξασα, ἐπὶ ἐρίων καὶ τῶν ὁμοίων αὐτοῖς.

Ξέζω, ξύω μεταφορικῶς ὑποκλέπτω, ὡς καλὰ ἐξυσεσ ἀτόν, καλὰ τὸν ἐγύμνωσε.

Ξέσκομαι, ξύομαι.

Ο.

Ὀγκαρίζω, ὀγκῶμαι.

Ὀργῆ καὶ στραμπῆ, (ὀργῆ καὶ ἀστραπῆ) φράσις γυναικεία, λεγομένη ἐπὶ λίαν διστραμμένων ἀνθρώπων.

Κ' ὄραται (οὐχ ὄραται) ἀπὸ κ' ὄραται, (τοῦτο οὐχ ὄραται) τοῦτο δὲν λογίζεται, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Ὄρωμα (ὄρωμα) ὄνειρον, ἐνύπνιον· θωρῶ ὄρωμα, βλέπω ὄνειρον.

Ὄρωματιάζομαι, ἐνυπνιάζομαι, βλέπω κατ' ὄναρ.

(Συνέχεια).

μὴν ταύτην ἀνυπομόνως, ἀφῆκε τὴν θέσιν τοῦ καὶ τὸν ἐπλησίασε.

— Κύριε, τῷ εἶπε μετὰ τῆς προσποιητῆς ἐκείνης ἀταραξίας, μετ' ἧς οἱ ἄνθρωποι τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς δύνανται νὰ περιβαλλῶσι καὶ τὰς σφοδρότητας συγκινήσεις των. — Ἐξεφράσατε πρὸ ὀλίγου τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ μὲ γνωρίσητε.

Ὁ Ρίο-Σάντος δὲν ἐγνώρισεν αὐτὸν κατὰ πρῶτον, ὅτε δὲ τὸν ἀνεγνώρισεν ὑπεμεϊδίασε καὶ τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα.

— Ὁ Κύριος Πέρσηβελ; . . . Σᾶς βεβαιῶ, εἶπε, πρὸ πολλοῦ ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίσω τὸν κύριον, περὶ τοῦ ὁποίου ἡ λαϊκὴ Καμβέλλη πολλάκις μοι ὠλόγησε μετὰ μητρικῆς σοργῆς, καὶ τὸν ὅποιον ἡ Μίς Τρέβωρ ἀγαπᾷ ὡς ἀγαπτόν της ἀδελφόν.

Ὁ Φραγκίσκος ἐδέχθη τὴν χεῖρα τοῦ Ρίο-Σάντου, καὶ τὴν ἐσφιγξε σφοδρῶς.

— Δύνασθε λοιπὸν ἦδη ν' ἀγαπᾶτε πᾶν ὃ, τι ἀγαπᾷ; ἠρώτησε μετὰ πικροῦ μειδίσματος. Κύριε, τώρα ὑμεῖς ἔχετε τὸ καλὸν μέρος (rôle), ἐγὼ δὲ ἀναγκάζομαι νὰ φέρω τὸ γελοῖον πρόσωπον τοῦ λησμονηθέντος ἐραστοῦ, ὅστις εἶναι ὀχληρὸς τοῖς πᾶσι, καὶ τὸν ὅποιον πάντες καταφρονοῦσιν ἢ οἰκτεῖρουσι. . . Κύριε, ἀγαπῶ τὴν Μίς Τρέβωρ!

Ὁ Ρίο-Σάντος δὲν ἀπέσυρε τὴν χεῖρά του.

— Τὸ ἤξευρον, εἶπε μὲ τόνον ψυχρότερον, ἀλλ' εἰς ἄκρον ἔμμετρον ἡ λαϊκὴ Καμβέλλη μοι τὸ εἶχεν εἰπεῖ ἠλπίζον. . . ἠλπίζομεν ὅτι ἡ ἀπουσία. . .

— Διὰ ποῖον ὀμιλεῖτε, κύριε; εἶπε διακόπτων αὐτὸν ὁ Φραγκίσκος.

— Ὀμιλῶ δι' ἑμαυτὸν, διὰ τὴν λαϊκὴν Καμβέλλη.

— Καὶ δι' οὐδένα ἄλλον, κύριε; δι' οὐδένα διέκοψεν ὁ Φραγκίσκος δεσποτικῆ φωνῆ. Σᾶς κηρύττω ψεύστην, ἐάν προσθήσετε καὶ ἄλλο ὄνομα.

— Καὶ διὰ τὴν Μίς Μάριαν Τρέβωρ, ἐπρόφερε βραδέως ὁ Ρίο-Σάντος, ἀποσύρων ταυτεγρόνως τὴν χεῖρά του, καὶ θέτων τὸν δάκτυλόν του ἐπὶ τοῦ στόματος του.

Τὸ βλέμμα του διέμεινε γαλήνιον, καὶ οὐδεμίαν ῥυτίδα ἐφάνη ἐπὶ τοῦ προσώπου του.

— Κύριε Πέρσηβελ, ἐπανέλαβεν ἠπίω τῷ τρόπῳ, νομιζῶ ὅτι ἡ πρόκλησις προέρχεται ἐκ μέρους σας, ἐπιθυμῶ νὰ γείνω φίλος σας, ἀλλ' ὑμεῖς ἄλλως πως ἠθέλησατε.

Ὁ Φραγκίσκος ἠρθόασεν ὑπὸ χαρᾶς,

— Εἰς αὐριον λοιπὸν, κύριε! ἡ ἐπιθυμία μου εἶναι τὸ ν' ἀπιθᾷ ὅς εἰς ἐκ τῶν δύο μας, καὶ εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν ὅτι εὗρον ἐν ὑμῖν καρδίαν εὐγενοῦς ἀνδρός. . . Εἰς αὐριον!

Ὁ Ρίο-Σάντος περιῆλθε τὴν οἴθουσαν τοῦ γροῦ ἀποκείμεν προσρήσεις εἰς τὰς κυρίας, καὶ ἐπανελθὼν ἐκάθισε παρὰ τῆ Μαρίας.

— Σᾶς εἶδον ὀμιλοῦντα μετὰ τοῦ Φραγκίσκου Πέρσηβελ, τῷ εἶπεν ἡ λαϊκὴ Καμβέλλη χαμηλῆ τῆ φωνῆ καὶ μετ' ἀνυσυχίας.

— Εἶναι λίαν ἀξιαγάπητος κύριος, ἀπεκρίθη ὁ Ρίο-Σάντος.

ΣΤ'.

Ἡ κόρη τοῦ κρεμασμένου.

Τὸ γραμματίον τὸ ἐπιδοθὲν ὑπὸ Τυρέλλου τοῦ τοφλοῦ εἰς τὴν ὠραίαν κόρην τοῦ καπηλείου Σωσάννας, τὴν προτεραιάν ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Ταμέσεως, ἔφερεν Οὐίμπολ-Στρήτ, ἀριθ. 9.

Τὴν μεσημβριαν ἡ Σωσάννα, ἀκριβῆς εἰς τὴν ὑπόσχεσίν της, διέβη τὰς ἀνοικτὰς κιγκλίδας, ἀνέβη τὰς ἐκ γρανίτου ἐξωτερικὰς βαθμίδας, καὶ ἐκρούσεν ἑλαφρὰ τὸ ῥόπτρον τῆς θύρας τοῦ ἀριθ. 9 τοῦ Οὐίμπολ-στρήτ.

Ὁ οἶκος οὗτος παρίσκα ὄψιν ὠραιότητα.

Ἡ Σωσάννα δὲν ἐγρειάσθη νὰ κρούσῃ καὶ δευτέραν φοράν. Ἡ θύρα ἠνεώχθη ἅμα κιτυπήσαντος τοῦ χαλκοῦ ῥόπτρου. Ἰππρέτης λαμπρὰ ἐνδεδυμένος ὑπεδέχθη αὐτήν, καὶ τὴν ὠδήγησεν εἰς τὸ πρῶτον δωμάτιον τοῦ ἰσοπέδου, ἐν ᾧ θεροποιεῖται τις ἢ ἠελέ τις ἀδιδάκτως ἐκλάθει διὰ κυρίαν, ἐκαθῆτο κατὰ τὸ φαινόμενον περιμένονσα.

Εἰσελθούσης τῆς Σωσάννης, ἡ προσκόπος ἠγέρθη ταχέως, καὶ ἔκαμιν ὑπόκλισιν κατὰ τὸν Γαλλικὸν τρόπον, τοσοῦτον χαριέντως, παρατεταμένως καὶ ἐντελῶς, ὅσον ἠδύνατο νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴν ὅποιαδήποτε θαλαμηπόλος τοῦ θεάτρου.

Ἰπάγω ν' ἀναγγείλω τὴν ἔλευσιν τῆς Κυρίας πριγκηπέσσης εἰς τὴν Κυρίαν Δούκισσαν, εἶπεν ἔπειτα Γαλλισί. ἄς εὐαρεσηθῆ ἡ ὑμετέρα ὑψηλότης νὰ εἰσελθῆ εἰς τὴν αἴθουσαν. . . ἐκτὸς ἐάν προτιμᾷ ν' ἀναβῆ εἰς τὰ ἑαυτῆς δωμάτια. . . διότι ἡ ὑμετέρα ὑψηλότης εὐρίσκεται εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς

— Τὸ ἤξεύρω, ἀπεκρίθη ἡ Σωσάννα.

Εἰσήλθε λοιπὸν εἰς αἴθουσαν περικαλλῆ, κεκοσμημένην δι' ἐπίπλων πολυτελών τοῦ εἶδους τοῦ καλυμένου βροκοκό (1) ἐν Γαλλίᾳ, καὶ ἐρρίφθη ἐντὸς τινος ἑδρας ἢ δὲ θεράπαινα ἐξῆλθεν ὀπισθοβατικῶς καὶ κάμνουσα ὑποκλίσεις.

Ἡ ὠραὶ κόρη τοῦ καπηλείου ἐδέχθη τὸν τίτλον τῆς πριγκηπέσσης καὶ τὰ δειγμάτια ταῦτα τοῦ σεβασμοῦ, χωρὶς νὰ δεῖξῃ τὸν ἐλάχιστον θαυμασμόν, εἶχεν ἀπεκδυθῆ τὴν τῆς προτεραιᾶς ἐνδυμασίαν της, καὶ ἐνεδύθη ἱματισμὸν κομψοπρεπῆ μὲν, ἀλλὰ μοναδικὸν καὶ σχεδὸν θεατρικόν ἐσθῆς ἐξ ἐπικρόνου (velour) μέλανος ἐπεδείκνυε γραφικῶς τὴν μεγαλοπρεπῆ μορφὴν της, καὶ ἀντὶ καλύμματος εἶχεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τυχαίως πως ἐρρίμμενον κρηδεμνον ἐκ τριχάπτου, τοῦ ὁποίου οἱ διαφανεῖς πτυχαί, ὑπεδείκνυον διαθεούσας ἐπὶ τῆς κόμης της τὰς κατοπτροειδεῖς κόψεις τοῦ ἐκ γαγγίτου λίθου διασημάτος της.

Καὶ εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἡ ὠραιότης αὐτῆς ἐλαμπεν ὅπως καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τῶν λύχνων, ἀλλ' εἰς τὴν ὑπερήφανον γαλήνην τοῦ προσώπου της ἐφαίνοντο ἤδη τὰ ἴχνη τῆς κοκοπαθείας. Ἐβλεπέ τις ὅτι ἡ ἀδημονία μόνη, ἀδημονία σφοδρὰ καὶ πολυχρόνιος καὶ γενναίως πολεμηθεῖσα, ἠδυνήθη νὰ ἐπιβάλλῃ νέφος ἀπαθείας ἐπὶ τοῦ ἐμφύτου πυρός τῶν μελώνων καὶ μεγάλων ὀφθαλμῶν της.

(1) Τῆς ἐποχῆς Λουδοβίκου τοῦ ΙΕ'.

Ἐν αὐτῷ λόγῳ τὴν ἡμέραν ὑπῆρχεν ὀλιγωτέρα ζωηρότης, καὶ ὀλιγωτέα ἀνδροπρεπῆς θερμολογίας εἰς τὴν ὄψιν καὶ τὴν σάσιν τοῦ ἐξαισίου τοῦτου πλάσματος. Ἡ περιφρόνησις τῆς πρώην θεσεῶς της ἐξεφράζετο ὀδυνηρῶς, καὶ τοῦτο ἐπηύξατο τὰ θέλητρα της, διότι ἡ πολλὴ δύναμις εἶναι ἀποκρουστικῆ. Ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἠθέλει τὴν ἰδεῖ οὕτως, ἠθέλεν αἰσθανθῆ ἠδονὴν ἐκ φιλαυτίας προερχομένην, βλέπων τὴν ἀγαπητὴν ἀδυναμίαν τῆς γυναικὸς εἰς τὰς υπερηφάνους τελειότητας αὐτῆς.

Ὁ ἀγκὼν αὐτῆς ἐστριζέτο ἐπὶ τοῦ ἀναγεγλυμένου βροχίονος τῆς ἑδρας της, καὶ ἡ κεφαλὴ της ἐστριζέτο ἐπὶ τῆς χειρὸς της. Δὲν εἶδιδε τὴν ἐλοχίσην προσοχὴν εἰς τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς αἰθούσης, καίτοι εἰσήλθεν εἰς αὐτὴν σχεδὸν μόλις ἐξελθούσα ἐκ τοῦ καπηλείου. Ὁ ὀφθαλμὸς της ἔβλεπε βεβαρυμμένος καὶ βρεμβόζων ἐπὶ τοῦ ἀπέναντι αὐτῆς τοίχου τὸν ὅποιον δὲν ἔβλεπε πασῶς.

Ἡ δύνατό της νὰ ἐκλάβῃ αὐτὴν ὡς ὠραίαν Κιρκασίαν, τὴν ὁποίαν νορκάνει ἡ δουλεία τοῦ χερσεμίου, καὶ ἡ ὁποία καθίσταται, οὕτως εἶπεν, μορμαρίνη, διατηρούσα μόνον τὴν ὑλικὴν ἐκείνην καλλονὴν, ἥτις ἀκεῖ εἰς τὴν κτηνώδη ἠδυνάθειαν.

Ἄλλ' ὁ προσεκτικὸς θεωρῶν αὐτὴν ἔβλεπεν ὅτι ἡ ἀποσκλήρυνσις αὐτῆς ἦτο μόνον κατ' ἐπιφάνειαν ὅτι ὑπὸ τὸ ὠραῖον, τὸ ἀκίνητον, τὸ ψυχρὸν καὶ νεκρὸν ἐκεῖνο σῶμα, ὑπῆρχε ψυχὴ σιωπῶσα, ἴσως δὲ καὶ ὑπνώττουσα, ἀλλ' ὑπῆρχε ψυχὴ.

Μία τις θύρα τῆς αἰθούσης ἐσφράφη ἐπὶ τῶν στροφίγων της, τὰ δὲ καλύπτοντα αὐτὴν παραπετάσματα παρωλιόθησαν ἐπὶ βράθου χρυσοῦς.

Ἐνεφανίσθη δὲ ἡ μορφή γραίας, μόλις διακρινόμενης ὑπὸ σωρὸν τοινιῶν καὶ τριχάπτου. Εἰς τὸ κέντρον τῆς μορφῆς ταύτης, τῆς ὁποίας οἱ γρυφοὶ καὶ καλῶς γεγραμμένοι χαρακτῆρες, ἐπάλοιον ἔτι κατὰ τῆς ἀθεραπείτου φθορᾶς τοῦ χρόνου, δύο ζωηροὶ καὶ ὑπὲρ τὸ μέτρον εὐκίνητοι ὀφθαλμοί, περιεργίαι καὶ διαπεραστικοὶ ἤστραπτον ὑπὸ τὰ νευρικῶς τρέμοντα βλέφαρά της.

Οἱ ὀφθαλμοὶ οὗτοι ἐξέφραζον πολλὴν τὴν πανουργίαν, ὡς καὶ τὸ σύνολον τῶν συνοδευόντων αὐτὴν χαρακτῆρων. Πρὸς δὲ ταῦτοις ὑπῆρχε καὶ τις ἐκφρασις προσποιητῆς εὐμενείας, καὶ εὐφροσύνης οὐχὶ ἀνεύ ἀξίας.

Ἡ κάτοχος τῶν ὀφθαλμῶν ταύτων καὶ λοιπῶν ἀγαθῶν, ἦτο ἰσχυρὴ τις καὶ μικρὸσωμος γυνή, περιτετυλιγμένη εἰς εὐρύχωρον βομβοκατὴν ἐφεσπίδα λειομέταζον (Salin). Ἐσάθη ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ προσηλοῦσα τὸ βλέμμα της διαρκῶς ἐπὶ τῆς νεανίδος τὸ βλέμμα τοῦτο ἦν βλέμμα γυναικὸς ἐμπείρου καὶ καλλιγνώμονος.

Μετὰ δὲ τὴν ἐξέτασιν ταύτην ὑπομειδίωσα ἔκαμε σχῆμα ἐκφράζον ἐπιδοκιμασίαν — Ἐντελέσαστε! ἐπιθύρησεν, ἐντελέσαστε! . . . Βλέπετε τοὺς τυφλοὺς τοῦ πηγαίου καὶ ἔστραπόνου ταῖς εὐμορφαῖς γυναικαῖς!

Καὶ ταῦτα εἰπύσα ἐβήξεν, ἀφίνουσα νὰ κλείσῃ ἢ θύρα. — Ἡ Σωσάννα ἐσφράφη βραδέως.

— Φίλιπτον θυγάτριον, εἶπεν ἡ γραία, εἶμαι ἡ χῆρα δούκισσα τῆς Γεβρῆς, σὺ δὲ εἶσαι ἡ χῆρα τοῦ εὐσυχοῦς ἀνεψιῦ μου, Φιλίππου τῆς Λογγεβίλλης, ἀπιθανόντος εἰς τὸ ἄνω τῆς ηλικίας, τὸν ὅποιον δὲν θέλω λησμονῆσαι ποτέ. . . ἐναγκαλιόθητί με, φιλάτατη νύμφη μου.

Ἡ γραία Γαλλίς κύψασα ἐβίβησε τὸ μέτωπον τῆς Σωσάννης, ἥτις δὲν ἀνέστη.

— Πριγκηπέσσα, ἐπανέλαβεν, ἐπιζῶ ὅτι θὰ ἐνθυμηθῆτε τὸ ὄνομα τοῦ ἀνδρός σας, τὸν ὅποιον θρηνεῖτε πρὸ ἑξ μηνῶν. Φίλιππος ὁ Λογγεβίλλης. . . ἐννοοῦμεθα;

Ἡ Σωσάννα ὕψωσε τὰ πλήρη ἀδιαφορίας βλέμματά της ἐπὶ τῆς νέας θεῆς της.

— Φίλιππος ὁ Λογγεβίλλης! Τόσον τοῦτο ὅσον καὶ ἄλλο.

— Φῦ! Σωσάννα! . . . Ὄνομάζεσαι Σωσάννα, λοιπὸν ἄς σιωπήσωμεν τὸ ἑβραϊκὸν τοῦτο ὄνομα. . . Ἐντροπή, τέκνον μου! . . . Ἄς σεβώμεθα ὀλίγον περισσότερο τὸ ὄνομα τῶν ἀπογόνων τοῦ Δουνοῦ! . . . Εἶμθα νόθιοι τοῦ βασιλικῦ οἴματος, ὠραία κόρη μευ, καὶ ποιηταὶ πλεονεσι τῶν ἑκατὸν ἐξύμνησαν μάλλον ἢ ἦττον καλῶς τὸν ἐδικὸν πρόγονόν μας! Ἡ γραία Γαλλίς ἀπήγγειλε τὸν πανηγυρικὸν τοῦτον σπουδαιοκωμικῶς.

— Πριγκηπέσσα, ἐξηκολούθησε προσάγουσα τὴν ἑδραν ὅπου ἐνέχουσαν ἀποτόμως τὸ μικρὸν σῶμά της, σὺ εἶσαι ἀνεψιά μου, καὶ ἐγὼ εἶμαι θεία σου, καὶ πρέπει ν' ἀγαπῶμεν ἀλλήλους πολὺ. . . Ὁ νόμος τῆς φύσεως ὡς πρὸς αὐτὸ εἶναι σαφῆς. . . εἶθε, σὰς βεβαιῶ, τὸ ὠραιότατον πλάσμα τῶν ὄσα ποτὲ εἶδον ἐπὶ ἐξήκοντα ἔτη, ἀφ' οὗτοῦ ὑπάρχω ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς γῆς.

Ἄλλὰ θὰ εἶπαν ἦδη ἄλλοι βίβαιοι καὶ ὡς πρὸς αὐτὸ ἰδοὺ τὰ οἰκόσημά σου, φιλάτατη ἀνεψιά, αὕτη λοιποῦ θέλει εἶναι ἡ σφραγὶς σου.

Ἐβαλε λοιπὸν εἰς τὸν δάκτυλον τῆς Σωσάννης μέγα δακτυλίδιον κεκοσμημένον μὲ ἀδάμαντας, εἰς τὴν σφενδόνην τοῦ ὁποίου ἦν ἐγγεγλυμμένον τὸ παράσημον τῆς Γαλλίας μετὰ τῆς προσθήκης τοῦ Λιβηλιανῦ οἴκου, καὶ τῆς ἐπιπροσθήκης τῶν νόθων.

Νῦν δὲ ἄς ὀμιλήσωμεν περὶ τῶν ὑποθέσεων μας. καὶ πρῶτον μὲν εὐφραστήθητι ν' ἀνογώσης τὴν ἐπιτολὴν ταύτην, ἥτις διευθύνεται πρὸς Σέ.

Ἡ Σωσάννα ἔλαβε τὸ γράμμα καὶ τὸ ἠνέφριε καὶ ἰδοὺ τί περιεῖχε.

« Ἀφίνουσα τὸν ἄνθρωπον ὅστις ἔστωε τὴν ζωὴν σας χθὲς τὸ ἑσπέρας, ἐθάσαστε εἰς τοὺς Ἀγρούς τοῦ Ἀγαθοῦ, τὴν συνοικίαν τῶν Ἰουδαίων, ἐκεῖ δὲ περιεσφράφητε πολλὴν ὥραν περίξ τῶν ἐρείπιων οἰκίας τινὸς κατεστραμμένης. . .

— Τῆς οἰκίας τοῦ πατρός μου! εἶπεν ἡ Σωσάννα; — Ἐπεσφράψατε πάλιν διὰ τῆς ἐδοῦ Λαδεγχαλλίης, ἀπέβητε εἰς ἄμαξαν εἰς τὸ ἄκρον τῆς Κορνίλλης, πλησίον τῆς τραπέζης, καὶ ἐφέρεθητε εἰς τὸ ξενοδοχεῖον Οὐόρβηνο, ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ Ἀντιβασιλέως (Regents' Street) ὅπου ἐπερόσατε τὴν νύκτα. Τὴν πρῶταν ταύτην, ἀνεχωρήσατε περὶ ἅμα τῇ ἡ-

μάρχ' ή γράψετε τήν ένδουλκίαν ήν φερείτε, και τήν όποιαν πρόβην ενικειχτήσθε δια κορμιότερας έπισιτα έξίνετε δέν ώως περιμένοντα εν τή γωνία τής όδου Κλιφφόρδη; Άνθρωπόν τινά σ' έδεν ήλθε. — Οτις δέν ήλθεν! επανέλαθε λυπηρά ή Σωσάννα.

« Γαρρπεθωμείτε να τόν ίδητε, και δλω;! έξηκολούθει να λέγη ή έπισιλή, ήτις έφείνετο άποκινωμένη εις τήν δικαστήν τής Σωσάννης; έξήλθε εις τής όδου Κλιφφόρδη; έπεσρέψετε πάλιν εις αυτήν, και πάλιν άπήλθετε, και πάλιν έπεσρέψετε...»

« Ούδέν κρύπτεται του λοιπού άπ' του όρθιλου του έπαγρουπουότος εις τās πράξεις μου.

« Περιαιένετε — Όταν έλλη ή διαταγή έσο έτοιμη, και άρ' ου ύπεκούσθ; σιωπή! »

Ούδεμίς ύπογραφή!

Η Σωσάννα απέρριψε τó γραμμα και ένέβλεψε κατά πρόσωπον εις τήν γραφήν.

— Με κρηκολούθησεν, ειπεν, αλλά προς τί τουτο; . . . οι άνθρωποι ούτοι κχυώνται ότι είναι ισχυροί, αλλά τί με μέλει; . . . με άπειλούσιν, αλλά είναι άνοητά τó ν' απειλούσι γυναίκα τήν όποιαν είδον εις τó χειλος του τάρου.

Τά όξεία βλέματτα τής Δουκίσσης τής Γέβρης; έτκπεινώθησεν ύπό τó βλέμα τής Σωσάννης, όπως τά κέρατα του κοχλίου συστέλλονται εις τήν άπροσδόκητον έπκρήν ζένου σώματος. Ησθίνθη έκυτήν δια μίαν σιγμήν κατ'εβλημένην, και έσιώπησε πολλήν ώρην, και άρ' ου ή θέρραλέα και σοδρα φωνή τής Σωσάννης έπκυσε του ν' άντηχη εις τά ότά της.

— Ο Θεός; να με συγχωρήσθ, τέκνον μου, ειπεν αυτη έπί τέλους με τόνον ύποταγής; και όλως άπηλαγμένον τής χλεύης; ήτις έφείνετο εις τους προτέρους λόγους; έξήγητε τά πράγματα ύπερβολικώς. Ίσα; μεν σ' ήκολούθησαν, . . . σχεδόν τó πιστεύω, αλλά τουτο είναι άπλή ύπόθεσις. Λέγουσιν ότι είναι ισχυροί, και τώ όντι είναι, κόρη μου, είναι περισσόν του ότι δύνασθε να φητασθήτε. . . . Όταν δέ δια τās άπειλάς, φ' άνανδέρωμι να σ' βεβαιώσω ότι άπειλάσθε. . . . Ούδεις άπειλεί ύμās! . . . Θέλετε ύπηρετήτε εις τήν εκτέλεσιν ενός σκοπού. . . διαφόρων σκοπών. . . δέν ήξέρω άκριβώς; αλλά εις άνταμοιβήν θέλετε έχει τήν πολυτέλειαν, τās ήδονάς, θέλετε έχει τήν εύδαιμονίαν. — Τήν εύδαιμονίαν! έψιθύρισεν ή νεάις, τής όποιας ό όφθαλμός απέσβλεν αίρνης τήν κατήρειάν του, αλλά δέν μ' άγαπώ!

— Τις δύνανται να μη σ' άγαπήσθ, κόρη μου;

— Δέν με γνωρίζει!

— Τόσον τó καλλίτερον! . . . Ηξέρετε τί νέα θέληγησθ έχετε από χθές; . . . χθές ήτε μόνον ώρική, σήμερον δέ είσθε και πλουσία και πριγκηπέσση. . . Ακούσατε και πιστεύσατε Σωσάννα. . . εις τās χείρας σας έχετε του λοιπού μέσθ, τών όποιων ή δύναμις είναι σχεδόν ύπερ φύσιν. . . . Οπως ύπηρετήσατε τήν μουσικήν ταύτην δύναμιν, παρ ή; έλέγομεν πρό όλίγου, ούτω θέλει σε ύπηρετήσθ και αυτή. . . Από του νυν είσι εν εκ τών μυρίων εκείνων έτό-

μων, άτινα συνισώσιν αυτήν. Αξίζαντε τήν άκταμάχτηον δύναμίν της, και ή δύναμις αυτη σας άνήκει. Πάν ό,τι εύχασθε δι' αυτης κατορθούται, και ό,τι σ' έφείνετο δνειρον δι' αυτης καθίσταται άληθεια.

Η Σωσάννα ήγέρθη κατά τó ήμισυ. Τό ώραιον πρόσωτόν της ήδη έχανε βαθμηδόν τήν εκφρασιν τής σκυθρωπής; και σήθητις. Τό βλέμα της έσκινοθροβύλει εκ δικλειματών, ύπό τó ζωηρός διατεκμένον τόσον τών μελάνων όφθαλμών της. Οι ρύθωνες αυτης ήσίογοντο, και τó σήθος της έπκλλεν. Είδος; μακρητικού βέυματος έφείνετο έμβάλλον βέυμα ζωής εις εκάστη άρτηρίαν της. Δέν ήτο πλέον μόνον ώραιά αλλά έπουράνιος.

Η Γαλλίς θεμωθίσσε εκ του αίρνηδίου τουτου άκτινοβολήματος, έσιώπη και τήν έθεώρει.

— Πάν ό,τι εύχουμαι κατορθούται. . . επανέλαθεν ή Σωσάννα μετά δυσελίας; πάν ό,τι μοι έφείνετο ώ; δνειρον θ' γείνη άληθεια. . .

Γψώσε τους όρθιλους εις τόν ουρανόν, και δώω δάκρυα κατέρρευσεν βραδέως; έπί τών πρειών της.

— Ω! πάν ό,τι εύχουμαι, επανέλαθε συσφίγγουσα τās χείρας μετ' άνεκφρίσιν αίσθηματος, πάν ό,τι δνειρεύομαι είναι ό έρω; του! . . . Είναι άρκετά ισχυροί να με αξιώσωσι του έρωτός του;

Η Γαλλίς ύπομειδιάσασθ, έσυρε προς εκυτήν τās δύο χείρας τής Σωσάννης.

— Τό πάν δύνανται, ειπεν, δίδουσα έμφασιν διαρκή και μυστηριώδη εις τήν φωνήν της. Έκλαύσατε πολύ;

— Πολύ, πολύ! άπεκρίθη ή Σωσάννα.

— Θέλετε λητμονήσθ τί πράγμα είναι τά δάκρυα. . . Είπατέ μοι, ό άνθρωπος τόν όποιον άγαπάτε είναι πλούσιος;

— Νομίζω ότι είναι πτωχός. . . Ηρχετο πολ- λάκις και έδανείζετο πκρά του πκρός μου, ότε ύπ- ήρχε χροσός εν τή οικία, τή νυν κατεστραμμένη οικία εν τοις Άγροίς του Άγαθού.

— Πώς; δνομάζεται;

— Βρίαν δέ Λάνσεστερ, άπεκρίθη ή νεάις ύπερ- ηρήνως.

— Βρίαν δέ Λάνσεστερ! επανέλαθεν ή Γαλλίς, ήτις δέν ήδυνήθη να καλύψη εκφρασίν τινά περιφρονήτως. Ο πτωχός; άδελφός; του πλουσίου κόμματος του Ατπροπύργου! Ω Θεέ! κόρη μου. . . δι' αυτόν τόν κύριον Λάνσεστερ, τόν άνάργυρον εκλαυσας τόσον!

Η Σωσάννα απέσυρε βικίως; τās χείρας της, και τó άγέρωχον βλέμα της έπκινε τόν λόγον εντός του λάρυγγος τής χήρας Δουκίσσης Ζέβρης. — Τόν άγαπώ, ειπεν με τó ήγεμονικόν εκείνο ύφος, τó όποιον είδομεν ήδη εν αυτη, και σεμνύομαι διότι τόν άγαπώ.

— Έχετε δίκιον, ώραιοτάτη μου, άπεκρίθη συνεστραμμένη ή γραφή; είμαι Γαλλίς και άγαπώ να γελώ; δέν πρέπει να με συνερίζεσθε. . . . Έπειτα δέ ίτως έ αξιότιμος Βρίαν Λάνσεστερ μι' τών ήμερών θέλει κληρονομήσθ τήν υμοτιμίαν του άδελφού του

λόφου Ασπροπυργίτου μετά τών κτημάτων του. (1) Αυτόν έζητείτε εις τήν γωνίαν τής όδου Κλιφφόρδη; Η Σωσάννα ένευσε καταφατικώς.

— Το δυστυχές καρσίόν μου! άνεβόησεν ή Δουκίσσα; άλλ' εάν διεδαινε πλησίον σου δέν ήθελε σε παρατηρήσθ, και αν ήθελε δώσει προσηγήν έχάνεσο! . . . Μη διαστέλλης τους ώραίους σου όφθαλμούς ύπό θυμωσμού, θυγάτριόν μου. . . έχάνεσο, τó επαναλκιδάω! . . . Θεέ μου! φρονείτε ότι ό έξαλλος, ό τρελλός Βρίαν Λάνσεστερ. . . συγχωρησάτεμοι δια τó θάρρος μου, φρονείτε ότι έρωτεύεται τόσον εύκολως με τας νέας, τās όποιας τυχαίως άπαντ' εις τās όδους;

— Έχετε δίκιον! έψιθύρισεν ή Σωσάννα ώχρωσά ως οι εκφυγόντες κινδύνου.

— Δέν ώφείλει να τόν άπαντ'άτε κατ' αυτόν τόν τρόπον, πριγκηπέσσα μου. . . άλλ' εις λιμνήν τινά έφεσπερίσθ τώ Δυτικώ Άκρου (West End) . . . εν Άλμακί . . . εν τώ περιβόλω, όπισθεν τών ύλων του παρασημφορού όχηματός σου.

— Τώ ό,τι ειπεν ή Σωσάννα, ή πολυτέλεια, τά πλούτη! . . . μ' έχαμενά λησμονήτω πάντα ταύτα. . . χθές μοι ύπεσχηθήσαν πολυτέλειαν. . .

Ηγέρθη, και ως να είχαν αίφνης άνοιχθ οι όφθαλμοί της, περιέσρεψε τά βλέματά της εντός τής είθούσης. Οτι δέ είδε τήν έχαμενά μειδιάσθ μετά χαράς, και ή χαρά της ήτο εύγενής και ώραιά ως ή λύπη της.

— Καλώς έχει, ειπεν. — έτήρησαν τήν ύπόσχεσιν των. Ταύτα πάντα είναι τόσον λαμπρά όσον ήτο ή εικία των Άγρών του Άγαθού (τής όποιας τώρα σώζονται μόνον τά έρείπια) πριν ή απαχχονισθ ή πατήρ μου. . . Α! θά ζω και έδώ ως πρότερον. . . θά εικονίζω ώραια άνθη, και θά σας δώσω, κυρία. . . θά τραγωδώ, και έπειτα θά τόν ίδω. Πότε θά τόν ίδω;

— Η Σωσάννα έπρόφερε τους πρώτους λόγους της με τόνον έρμωζούσης, και πλήρης θυμηδούς εκστάσεως, τήν δέ τελευταίαν έρώτησίν της έπρόφερε θυμωδώς και άποτόμως.

Η γραία έσκέφθη όλίγον διασαυρούσα τās μικράς και έρρυτιδωμένας χείρας της επί τών γονάτων και ήμικλείουσα τους όφθαλμούς.

— Θα τόν ίδητε τó έσπέρας, ειπεν επί τέλους.

— Τό έσπέρας! ειπεν ή Σωσάννα, άναπηδήσασα ως νεβρός, και ως παραφρονούσα; τó έσπέρας!

Έπειτα δέ άναλαθούσα τήν χριέσσαν, τήν έξίρετον και υπερήφανον εάσιν της, και προσφέρουσα τήν χείρα εις τήν Γαλλίδα, ειπεν μετ' εκφράσεως; θαυθατής εύγνωμοσύνης.

— Εύχαρισώ; θά σας άγαπώ.

Η δέ γραία κινούσα βραδέως τήν κεφαλήν.

(1) Γνωσόν βέβαια τοις άναγνώσθς ότι εν Άγγλία έπίκραται ό τής πρωτοτοκίας νόμος, δι' ου ό πρωτότοκος υίός κληρονομεί τόν εύγενικόν τίτλον του πατρός του μετά του πλείους μέρους τής περιουσίας.

— Ταλαίπωρον θυγάτριον, ειπεν, τόν άγαπās πολν, τόν άγαπās ύπερ τó δέν! τοιούτος έρω; είναι κινδυνώδης, διότι άποκλείει τήν σύνεσιν. . . θά δυνηθήτε να φυλάξητε τά μουσικά σας από αυτόν!

— Όχι, άπεκρίθη ή Σωσάννα, θέλω τώ είπά; τά πάντα.

— Τουτο θέλει φέρει τόν όλεθρόν σου.

— Αδιάφορον.

— Καί θά τόν φονεύσθτε!

Η Σωσάννα έχασε τó μειδιάμα; της και συνωφρούσε.

— Δέν άπειλώ τέκνον μου, επανέλαθεν ή Γαλλίς, — ό θυμός σας είναι περιττός, αλλά μόνον σας λέγω τήν άληθειαν. . . Ακούσατε γνωρίζω ως όλος ό κόσμος, τόν έξαλλον και θρασύν χαρακτήρα, του έντιμοτάτου Βρίαντος Λανσεστερου. Καί λέξιν εάν είπητε θά έννοήσθ τó έπίλοιπον, θά μαντεύσθ και θά ζητήσθ να καταπολεμήσθ. . . Αλλά τó. . . να πολεμήσθ τις αυτους είναι θάνατος; είναι μόνος, ή θ' έταιρεία είναι ήδη τόσούτον πολυάριθμος; ώσε δέν δύναται πλέον ν' αριθμησθ τά μέλη της; είναι δευτερότοκος, άπλους εύγενής και πτωχός; ύπαρχουσι δέ και μεταξύ ήμων και λόρδοι, και άνθρωποι τών όπειών ό πλούτος κατέσθ παροιμιώδης. . . εις τήν πρώτην σύγκρουσιν θέλει θραυσθ ως ό ύλος.

— Θα σιωπήσω, υπέκρουσεν ή Σωσάννα.

— Τό πιστεύω; θά σιωπήσθς κόρη μου, ειπεν ή χήρα, προσηλούσα επί τής αυτοσχεδίου άνεψίως της βλέμμα σοδραόν και έτασικόν, θά σιωπήσθς, διότι ήξέρεις ότι ύπαρχουσιν ωτα και όφθαλμοί ήνεωγμένοι περίξ σου. . . . Θα δυνηθής ν' άπολαύσθς τής προχείρου εύδαιμονίας, χωρίς να περιπλέςθς εις πάλιν άπονονημένην. . . Είσιαι ή πριγκηπέσσα τής Λογγεβίλλης, τί μουσικά δύνανται να ζητήσθ να μάθουν παρά σου; Θα τώ προσφέρθ; τόν έρωτά σου, και δέν άρκει εις ένα πτωχόν εύγενή ό έρω; εικοσαετούς πριγκηπέσσης χήρας, ήτις είναι άγγέλου ώραιότερα και βασιλίσσης πλουσιώτερα;

— Όχι! Α! όχι, δέν άρκοϋσι ταύτα, και βασιλίσσα εάν ήμην δέν ήθελα είμαι αξία αυτου, διότι ό Βρίαν είναι ανώτατος πάντων, αλλά θά σιωπήσω. . .

Μοι είπετε όμως ότι θά τόν ίδω απόψε;

— Θέλω φυλάξθ τήν ύπόσχεσιν μου, θυγάτριόν μου.

Η Γαλλίς έγερθεΐσα έσήμενε τόν κώδωνα, ή θεράπεινά της παρίσθ, και διαταχθεΐσα έφερε τά προς τó γραφειν άπαιτούμενα.

— Είναι ή τρίτη ώρα, ειπεν ή δουκίσσα γράφουσα λέξεις τινάς επί του χάρτου, έχομεν έτι τρεις ώρας, τουτο είναι πλέον του δένοντος. Αδς τó γραμματίον τουτο εις τόν Ιωσήν, Μαριέττα, και διατάξθ τον να τó φέρθ τρέχων εις του έκτροϋ. Αδς τουτο τó άλλο εις τόν Δίκην, πρέπει ό ταγματάρχης να τó λάθθ εις τόν μισήν ώρα, και κάμε ως ό Νέδης να έχθ έτοιμην τήν άμαξαν τής κυρίας πριγκηπέσσης. . . Υπαγε.

Η θαλαμηπόλος έξήλθε.

— Φιλτάτη ἀνεψιά, ἐπανελάθεν ἡ δουκέσσα, ἀπόψε δίδεται Γεουμανική πρᾶσσις εἰς τὸ θέατρον τοῦ Χορτοπαζάρου (Hay-Market). Ἐκτάκτως δὲ αἱ συμμομπρεπείς θά ἐγκαταλείψωσι τὸ βασιλικὸν θέατρον. Ἄρχισε τὸν καλλωπισμὸν σου, ἀγαπητή μου, διὰ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν Γερμανικὴν παράσασιν.

— Ὁ δὲ Βοϊάν;

— Ὁ ἐπιτόματος Βοϊάν Λάνσεσερ θέλει εἶναι ἐκεῖ.

— Πῶς τὸ ἤξεύρετε;

— Θυγάτριόν μου, θέλει εἶναι ἐκεῖ.

Ζ'. Ἐδουάρδος καὶ συντροφία.

Ἦπῃρχε τότε ὀλίγον πέραν τῆς γωνίας τῆς σηματοζομένης ὑπὸ τῆς ὁδοῦ Φινζιλαιίνης (Finch-Lane) καὶ Κορνχιλλης (Cornhill) σενωπὸς τις μολις μακαδομισμένη, ἐκ τοῦ βαθύς τῆς ὁποιίας ἐφαίετο ὁ αὐρανὸς ὡς ταινία ἡμιπενθοῦς χρώματος. Ἡ σενωπὸς αὕτη παρηκολούθει τὴν πλευρὰν παρμεγέθους τινὸς τετρογώνου οἰκίας, ἧτις ἔβλεπεν ἐξ ἄλλου μέρους εἰς τὰς ὁδοὺς Φινζιλαιίνης καὶ Κορνχιλλης, ὅπου ἐπεδείκνυτο τὰ ἐνύπνια αὐτῆς.

Ἄλλὰ μετὰ τινα χρόνον, τοῦ ἀρχιτέκτονος Νάσχη διαβαίνοντος ἐκεῖθεν, ἡ τετράγωνος οἰκία προσέκρουσεν εἰς τὴν γάθμην του, καὶ κατεκρήμνισεν αὐτὴν οὕτως, ὡς νὰ ἦτο ἄπλουδ παρασκῆνωμα. Ἄντ' αὐτῆς δὲ ἀνήγειραν Λονδινιακὰς οἰκίας, περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἀπαιτεῖται περιγραφή.

Τὸ προκύψαν ἀγαθὸν εἶναι ὅτι ἡ σενωπὸς ἐξέλιπε.

Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἡ Φινζιλαιίνη ἦτο βορβορωδὲς στέρα καὶ μελαντέρα τῆς σήμερον, ἡ δὲ στενωπὸς προσετίθει οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν κακίαν τῆς φήμης. Σχεδὸν δὲ ἔβλεπέ τις ἄλλο ἐν αὐτῇ εἰμὴ τὰς σκιάς ἐκείνας τῶν μεσιτῶν, οἵτινες περιάγουσι πῆριξ τοῦ βασιλικοῦ χρηματιστηρίου τὴν πειναλέαν μὲν ἀλλ' ὑπερήφανον ἀθλιότητά των.

Καὶ τοῦτο μὲν ἐν ἡμέρᾳ.

Τὴν δὲ νύκτα ὠρῶντο φῶτα ἐρυθρωπὰ εἰς τὸ ἐνδοτέρον τῆς στενωποῦ. Κραρυγαὶ ἐξήρχοντο ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ καπηλεῖα, ἠκούετο ὁ θελκτικὸς ἦχος τοῦ κινουμένου χρυσοῦ, ἡ ἐρεθιστικὴ φωνὴ τῶν κυπρίδιων καὶ αἱ βραγχώδεις κατάραι τοῦ ἐρίζοντος ὄχλου.

Οὐδὲν ἔλειπε τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς ὑπόθαλψιν τῶν καλλίστων μαχαϊράδων εἰς τὸν ἐξαίρετον τοῦτον τόπον. πτωχὸν ἐν τῷ μέσῳ πλουσίας συνοικίας, σκοτεινὸν καίτοι ἐν ἀποσάσει δύο βημάτων ἐξ ὁδοῦ λαμπρῶς φωτιζομένης, καὶ μὴ γερούμενον οὐδὲ τῆς γειτνιασεως ἀστουμικοῦ καταστήματος, τῆς ἀξιολόγου ἐκείνης προστασίας τῶν μερῶν ἅτινα ἐμπνέουσιν ὑποψίας. Ὁ σκοπὸς τῆς Πύλης τοῦ Ἐπισκόπου ἐφρουρεῖ ἐν ἀποσάσει ἑκατοντάδων τινῶν τὸ πολὺ βημάτων, δυνάμενος ν' ἀκούῃ καὶ σχεδὸν νὰ βλέπῃ.

Τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ ἰσοπέδου (rez-de-chaussée) τῆς μεγάλης ἡμῶν οἰκίας τὸ βλέπον εἰς Κορνχιλλην, κατεῖχτο ὑπὸ δύο ὠραίων ἐργαστηρίων, ἐξ ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἐδείκνυε ὅπισθεν τῶν ἄλων τῶν θυρίδων τοῦ λαμπρᾶν συλλογῆν πολυτίμων κοσμημάτων, τὸ δ' ἕτερον περιεῖχε πάντα τὰ πρὸς

ἱματισμὸν ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἀπαιτούμενα, ἀπὸ τὰ θερενικωμένα ὑποδήματα. καὶ τὰς διαφανεῖς περικνημίδας, καὶ τὰ περιχειρίδιον, μέχρι τῶν ἐτοιμῶν βελῶδων καὶ τῶν κασμιρίων τῆς Ἰνδίας.

Τὰ δύο ταῦτα ἐργαστήρια, καλῶς συχναζόμενα ἔλαυνον θύματα.

Ἐπὶ τοῦ παρασήμου τοῦ κοσμηματοπώλου ἀνεγνώσκοντο τὸ ὄνομα Φάλκων ἐπὶ δὲ τοῦ ἱματοπώλου τὸ ὄνομα Βέρτραμ.

Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φινζιλαιίνης ἠνοίγετο ἐκ τῆς αὐτῆς πάλιν οἰκίας, ἐργαστήριον ἀργυρμωτοῦ· ἀλλ' ἐνταῦθα ἡ ὄψις ἦτο διάφορος. Ἡ Φινζιλαιίνη, ὁδὸς στε ἡ, σπανίως θαμιζομένη, ἀπετέλει τὸν μέσον ὄρον μεταξὺ τῆς λεωφόρου καὶ τῆς σκοτεινῆς σενωποῦ, ἢ περιεγράψαμεν. Τὴν ἡμέραν ἐκεῖ ἦτο σκοτεινότερα, καὶ τοῦτο προστιθέμενον εἰς τὴν ἰδιαιτέραν διάταξιν τῶν παραπετασμάτων καὶ ἐνδοτερῶν δικτυωτῶν, ἐδίδεν εἰς τὸ κατάστημα τοῦ ἀργυρμωτοῦ ὅσιν μυσηριώδη. Καὶ ὅμως πεισεύσατε ὅτι οὐδὲν συνέβαιεν ἐκεῖ παράδειξον, διότι δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἀντήλασσαν χαρτονομίσματα πρὸς χρυσιον καὶ χρυσιον πρὸς χαρτονομίσματα.

Παρὰ τὸν ἀργυρμωτὸν ἦπῃρχε καὶ μεταπράτης· ἐνταῦθα δὲ ἡ σκία ἦτο κατὰ ἓνα βαθμὸν σκοτεινότερα, διότι τὸ ἐργαστήριον τοῦ μεταπράτου ἀπέγχε περισσότερον ἐκ τῆς λεωφόρου καὶ ἦν ἐγγύτερον τῆς σενωποῦ. Ὁ παλιγκάπηλος οὗτος ἦναπτε τοὺς λόχλους του εἰκοσι λεπτὰ πρὸ τοῦ ἀργυρμωτοῦ· καὶ οὗτος μὲν ἠνομάζετο κύριος Οὐάλτερ, ὁ δὲ μεταπράτης ὠνομάζετο Πέτρος Πρακτικίης.

Τέλος εἰς τὸ ὅπισθεν μέρος τῆς οἰκίας, ἐν τῇ σενωπῷ τῇ νῦν κατεστραμμένη ἠνοίγοντο ὀκτώ ἢ δέκα θυρίδες μετὰ δικτυωτοῦ, τῶν ὁποίων αἱ ὕλαι κεχρισμέναι οὐσαι διὰ γύψου, δὲν ἄφινον ποσῶς τὰ βλέμματα τῶν ἀδικρίτων νὰ εἰσδύσωσιν ἐντός.

Ἐνταῦθα λοιπὸν ἦπῃρχε τὸ γραφεῖον τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος τῶν Κυρίων Ἐδουάρδου καὶ Σ.

Ὅποιον ἐμπόριον μετήρχετο τὸ κατάστημα τοῦτο, οὐδεὶς ἐγίνωσκεν ἀκριβῶς, καὶ τὸ μυσηριον τοῦτο ἐπησχόλει πολὺ τὴν περιέργειαν τῶν μικρῶν πωλητριῶν τῆς Φινζιλαιίνης, καὶ τὰς χονδρὰς πωλητριάς τῆς Κορνχιλλης· ὑπέθετον ὅτι ὁ Ἐδουάρδος καὶ Σ. εἶχον ἀποθήκην ξένων ἐμπορευμάτων, ἀλλ' ὁποῖον ἐμπορευμάτων;

Ἐβλεπον πολλάκις ἀνθρώπους φέροντας ἐκεῖ φακέλους· ἔβλεπον δ' ἐνίοτε καὶ φορητῆγὰς ἀμάξας σαματώσας παρὰ τὴν θύραν, καὶ δέματα καὶ φακέλλοι εἰσῆρχοντο, ἀλλὰ ποτὲ, οὐδέποτε ἐξήρχοντο. Ὁμολογητέον ὅτι τοῦτο ἦν λίαν παράξενον.

Ἡ δεῖνα κατακόκκινος κυρία Βράουν, ἡ δεῖνα φθισικὴ κυρία Βλάκ, ἡ δεῖνα λυμφατικὴ κυρία Κρούβση, εὐχαρίσως ἤθελαν σερηθῆ τὸ πρᾶν ἐπὶ τρία τέταρτα τῆς ὥρας, εἰν ἡδύνατο νὰ μάθωσι τί ἐπῶλει τὸ ἐμπορικὸν κατὰστημα Ἐδουάρδου καὶ συντροφίας.

(Ἐπεται συνέχεια.)

IRANNHE FOYTTEMBERGHS.

O' Egeupelns Vns Fosoyragias